

TRIMITAS

TURĖTI,
KĄ GINTI...

KALĖDOMS,
IR NE TIK

9771392475004

1,99 €

© „Trimitas“, 2022
Leidinio indeksas 5291.
ISSN 1392-4753

Autorių dėmesiui - medžiagų
kitam numeriui laukiame iki
einamojo mėnesio 10 dienos
imtinai!

ŠIAME NUMERYJE:

- 2 **LŠS KRONIKA.** Vaikai dainavo taiką | AUKSĖ PUKINSKIENĖ
- 3 **LŠS KRONIKA.** Minint Pajūrio jaunųjų šaulių kuopos 20-metį | IRENA TVERIJONIENĖ
- 4 **LŠSI KRONIKA.** Šauliai iškilmingai minėjo kariuomenės dieną | VILMA KAVA
- 6 **SUVAŽIAVIMAS.** Vyko eilinis LŠS suvažiavimas
- 7 **SAJA.** Adventas partizaniškai | MARTYNA GRICIŪTĖ
- 8 **PRATYBOS.** Ginkluoto pasipriešinimo būrių pratybos | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 10 **PRATYBOS.** Stebuklinga piliulė: motyvacija, darbas, kartojimas | GYTIS KULIEŠIUS
- 14 **VIENA IŠ MŪSŲ.** Ateities perspektyvos, išvystos Šaulių sąjungoje | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 16 **PARAMEDIKO UŽRAŠAI.** Keturios valandos gyvybę gelbstinčių įgūdžių kurse | JULIJA GARNYTĖ
- 18 **IŠMOKTOS PAMOKOS.** Kompasso ABC | GABRIELIUS E. KLIMENKA, EDUARDAS KLIMENKA
- 20 **KARINĖ TECHNIKA.** „Bayraktar TB2“: paprastas, bet ne prastas | VALDAS KILPYS
- 22 **GYNYBA IR TECHNOLOGIJOS.** Vaikas ir ginklas namuose. Uždrausti negalima leisti | VALDAS KILPYS
- 24 **NUOMONĖ.** Pilietinės visuomenės pokyčiai. Kas juos lemia? | LUKA LESAUSKAITĖ
- 26 **NUOMONĖ.** Turėti, ką ginti... | VALDAS KILPYS
- 28 **GINKLO BROLIAI.** Kalėdoms, ir ne tik: kad žodis „meilė“ taptų sinonimu žodžiui „karys“! | LINA VAITIEKŪNAITĖ
- 30 **VLADO PUTVINSKIO-PŪTVIO KLUBAS.** Pašventinta LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo vėliava | STASYS IGNATAVIČIUS
- 32 **VLADO PUTVINSKIO-PŪTVIO KLUBAS.** Profesoriaus Tado Ivanausko 140-osioms gimimo metinėms | STASYS IGNATAVIČIUS
- 34 **ĮDOMIOJI ISTORIJA.** Tarpukario kaime per Kalėdas krupniku ir tortais miesčionys neatsipirkdavo | BIRUTĖ MALAŠKEVIČIŪTĖ

Vyr. redaktorė Dovilė Pukertaitė
Kalbos redaktorė Sandra Balžekaitė
Korespondentas Valdas Kilpys
Dizainas Greta Janutytė,
Paulius Budrikis (CRITICAL)

Redakcijos kolegija:
Dovilė Pukertaitė
Tadas Venskūnas (LŠS vado pavaduotojas,
jaunųjų šaulių vadas)
Irena Šataviejiėnė (LŠS išėivijoje šaulė)
Gražvydas Zulanis (CV narys)
Skaidrilė Grigaitė-Mockevičienė (LŠS studentų
korporacijos „Saja“ narė, CV narė)
Gediminas Jankus (CV narys)
Edgaras Diržius (CV narys)

Atstovai užsienyje: LŠS išėivijoje (JAV) J. R. Butkus
Torontas (Kanada) V. Pūtvio kuopos vadas V. Pečiulis

Viršelio autorius: Audrius Mordasas

Leidėjas: Lietuvos šaulių sąjunga
facebook.com/sauliusajunga.lt

Adresas: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva.
el. p. redakcija@sauliusajunga.lt

Kasdienės naujienas apie Lietuvos šaulių sąjungą
skaitykite oficialiame tinklalapyje www.sauliusajunga.lt

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių
nuomone. Rankraščiai negražinami ir nereценzuojami.

Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvę.
Spausdino UAB „JUDEX SPAUDA“
Europos pr. 96C, LT-46351, Kaunas

Projektą „Stipri valstybė – kritinio proto ar mąstymo diktatūros dilema“ (straipsniai: „Ateities perspektyvos, išvystos Šaulių sąjungoje“, „Turėti, ką ginti“) remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas.

2022 m. skirta 6000 eurų.

+37061201001

DAUGĖLIŠKIO G. 32A,
VILNIUS

INFO@DEFENSUS.LT

WWW.DEFENSUS.LT

VAIKAI DAINAVO TAIKĄ

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Auksė Pukinskienė

Lapkričio 18 dieną Kauno karininkų ramovėje vyko XVII Kauno miesto ir rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinių patriotinių dainų konkursas, skirtas Lietuvos kariuomenės dienai. Po dvejų metų pertraukos ir bendravimo nuotoliu dėl COVID pandemijos pagaliau vėl visi galėjo susitikti, pasimatyti ir išgirsti vieni kitus, todėl šiemet dalyvių buvo itin gausu: I grupėje (5–8 klasių moksleiviai) net 22 dalyviai, o II (9–12 klasių moksleiviai) – 12 dalyvių.

Konkurso organizatoriai, partneriai ir rėmėjai: Lietuvos šaulių sąjungos Vytauto Didžiojo šaulių 2-oji rinktinė, Lietuvos karininkų ramovė, Kauno Jgulos bažnyčios karo kapelionas Tomas Karklys, Vlodo Putvinskio-Pūtvio klubas, Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyrius, Kauno Martyno Mažvydo progimnazija, Kauno rajono Domeikavos gimnazija.

Vertinimo komisija: Danielius Vėbra, VDU Muzikos akademijos dainavimo katedros docentas; Regina Kabalinienė, II rinktinės šaulė, ilgametė Kauno J. Gruodžio konservatorijos dainavimo sk. dėstytoja, Auksė Pukinskienė, Kauno Martyno Mažvydo progimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui; Stanislava Garbaravičiūtė, VDU muzikos akademijos docentė, Julius Siurbis, kompozitorius, dainų autorius, Mečys Palšauskas, VDU docentas, Ramūnas Šimukauskas, Kauno valstybinio muzikinio teatro solistas, aktorius.

Renginio vedėjas buvo žmogus, nepakartojamas savo iškalbingumu ir gebėjimu improvizuoti, – atsargos majoras Gediminas Reutas. Renginio koordinatoriai: ats. kpt. Vytautas Žymančius, Vytauto Didžiojo šaulių II rinktinės vadas; Juozas Janušaitis, rinktinės štabo kuopos šaulys, Kauno valstybinio muzikinio teatro solistas; Darius Starkus, Domeikavos gimnazijos mokytojas.

Renginys buvo gražus ir turiningas, solistai, duetai, ansambliai ir chorai puikiai pasiruošę konkursui, todėl komisijai buvo tikrai nelengva išrinkti geriausius iš geriausių – visi buvo šaunūs. Žiūrovus sužavėjo konkurse dalyvavę ukrainiečiai (jie buvo garbės svečiai) ir dainos, skambėjusios ukrainiečių kalba bei pačių dalyvių kurti tekstai aktualiomis karo / taikos temomis. Nors tai ir karinės tematikos konkursas, vaikai dainavo taiką.

KONKURSO REZULTATAI:

I AMŽIAUS GRUPĖ

I vieta

KTU Vaižganto progimnazijos vokalinė instrumentinė grupė, vadovas Vygintas Venclovas;

Kauno „Vyčio“ gimnazijos solistas Mantas Alšauskas, vadovė Rūta Skučienė.

II vieta

Kauno Jurgio Dobkevičiaus progimnazijos solistas Simonas Meslinas, vadovė Rita Beitnaraitė;

Kauno Simono Daukanto progimnazijos dainavimo studija „Svajonė“, vadovė Alina Breivienė;

Kauno „Vyčio“ gimnazijos jaunių choras, vadovės Violeta Belevičiūtė ir Nijolė Franckevičienė;

Prezidento Valdo Adamkaus gimnazijos jaunių choras „Fortūna“, vadovai Sigita Serbentienė ir Vytautas Strioga.

II AMŽIAUS GRUPĖ

I vieta

Kauno „Vyčio“ gimnazijos mišrus choras „Vytyrys“, vadovė Vita Rusteikienė;

LSMU gimnazijos mišrus jaunimo choras „Ave musica“, vadovė Giedrė Druskienė;

Kauno „Saulės“ gimnazijos mišrus jaunimo choras „Akordas“, vadovė Jovita Kulakauskienė;

Kauno „Aušros“ gimnazijos mišrus jaunimo ansamblis „Aušra“, vadovas Dainius Druskis.

II vieta

Kauno „Vyčio“ gimnazijos solistas Paulius Dzedravičius, vadovė Rūta Skučienė;

VDU „Rasos“ gimnazijos jaunimo choras „Gaja“, vadovai Gintarė Jurgilė ir Ramūnas Baranauskas;

Kauno „Aušros“ gimnazijos mišrus jaunimo choras „Aušra“, vadovas Dainius Druskis.

III vieta

Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos mišrus ansamblis, vadovė Aušra Tamėnienė;

Kauno „Aušros“ gimnazijos solistas Tomas Juknevičius, vadovas Dainius Druskis.

Sveikiname laureatus ir linkime jiems didelių pasiekimų ne tik muzikos srityje – juk dainuojantis žmogus yra visaip gražus. O tiems, kurie netapo laureatais, linkime nenusiminti ir nepasiduoti – jūs buvote nuostabūs, kitais metais tikrai laimėsite. x

MININT PAJŪRIO JAUNŪJŲ ŠAULIŲ KUOPOS 20-METĮ

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Irena Tverijonienė

Lietuvos kariuomenės dienos išvakarėse, lapkričio 22 dieną, Šilalės r. Pajūrio Stanislovo Biržiškio gimnazija minėjo Pajūrio 710-osios jaunųjų šaulių kuopos 20-metį. Ši sukaktis jaunesiems šauliams – ypatinga. Per dvidešimt gimnazijos jaunųjų šaulių gyvavimo metų išugdyta šimtai jaunųjų šaulių. Nuo pat būrelio įsikūrimo pradžios iki šiol kuopai vadovauja Šilalės krašto patriotas, ilgametis gimnazijos mokytojas Algimantas Dragūnas. Vado pavyzdys – sėkmė visam būreliui. Jis – ir lyderis, ir mokytojas, ir draugas. Algimantas savo plačia ir atvira širdimi geba pritraukti jaunos žmones. Jo žodis paveikus kiekvienam.

Gimnazijos direktorius Juozas Žymančius, sveikindamas jaunųjų šaulių vadą Algimantą Dragūną ir jaunuosius šaulius, prisiminė būrelio įkūrimo istoriją, dėkojo už nuveiktus darbus. Šventėje, skirtoje jaunesiems šauliams, dalyvavo ir jaunuosius šaulius bei jų vadą sveikino garbingi svečiai: Lietuvos šaulių sąjungos vado pavaduotojas-jaunųjų šaulių vadas Tadas Venskūnas, LDK Kęstučio šaulių 7-osios šaulių rinktinės vadas Kęstutis Bauža,

metodininkas Ričardas Dapkus, Brigados generolo Motiejaus Pečiulionio artilerijos bataliono atstovė Rimgailė Karaliūtė-Daugalienė, Seimo nario Jono Gudausko patarėja, Šilalės rajono savivaldybės tarybos narė Rima Norvilienė, Šilalės rajono Savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Rasa Kuzminskaitė, Pajūrio seniūnijos seniūnė Roma Veščiušienė, Šilalės ir Kvėdarnos jaunieji šauliai. Į šventę noriai atvyko ir buvę jaunieji šauliai. Jie dalijosi savo prisiminimais, būrelyje patirtais įspūdžiais ir kokią įtaką buvimas būrelio nariu jiems padarė.

Nusipelnusiems jaunesiems šauliams LDK Kęstučio šaulių 7-osios šaulių rinktinės vadas Kęstutis Bauža ir Pajūrio 710-osios jaunųjų šaulių kuopos vadas A. Dragūnas įteikė padėkas. Visi jaunieji šauliai vaišinosi šventiniu tortu – seimo nario Jono Gudausko dovana. Aktų salėje veikė paroda, kurioje buvo galima susipažinti su jaunųjų šaulių pasiektais laimėjimais, metraščiu, pasidžiaugti jam žintomis akimirkomis fotografijose. IVg klasės mokinė, jaunoji šaulė Estela Kovaliovaite sukūrė ir pristatė filmuką apie dvidešimt metų vykdytą gimnazijos jaunųjų šaulių kuopos veiklą.

Tą dieną, minint jaunųjų šaulių kuopos 20-metį ir Lietuvos kariuomenės dieną, gimnazijos fojė vyko ginklų paroda, kurią surengė Motiejaus Pečiulionio artilerijos bataliono kariai. Atkakli kova vyko surengtose šaudymo, krepšinio, klišių ruožo varžybose ir protmūšyje. Šiose veiklose dalyvavo tiek gimnazijos, tiek svečių komandos.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, prisidėjusiems prie šventės organizavimo. x

1. Pajūrio 710-osios jaunųjų šaulių kuopos 20-mečio svečiai ir dalyviai.

2

ŠAULIAI IŠKILMINGAI MINĖJO KARIUOMENĖS DIENĄ

TEKSTAS: Vilma Kava

NUOTRAUKOS: Asta Šidlauskas,
Robertas Vitas

**Lietuvos šaulių sąjunga išseivijoje
lapkričio 20 dieną minėjo
Lietuvos kariuomenės dieną.
Šventės renginiuose dalyvavo ir
iš Vašingtono atvykęs Lietuvos
Respublikos gynybos atašė brigados
generolas Modestas Petrauskas.**

1. Roma Bikulčius, Lietuvos šaulių sąjungos išseivijoje vado pavaduotoja, Giedrius Bikulčius, Klaipėdos jūrų šaulių kuopos vadas, Irena Šalaviejiėnė, LŠSI vado sekretorė, ir šaulys Gintautas Vasilevskis.

2. Lietuvos Respublikos gynybos atašė Vašingtone brigados generolas Modestas Petrauskas pasakojo apie dabartinę Lietuvos ginkluotųjų pajėgų situaciją ir atsakė į klausimus.

3

KARIUOMENĖS IR ŠAULIŲ ISTORIJA

1918 metų vasario 16 dieną buvo paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės Aktas, o tų pačių metų lapkričio 23 dieną sukurta Lietuvos kariuomenė, ministras pirmininkas ir krašto apsaugos ministras prof. Augustinas Voldemaras išleido įsakymą kurti Lietuvos ginkluotąsias pajėgas.

1949 metais įkurta tarptautinė organizacija NATO, kurią sudaro 30 Europos ir Šiaurės Amerikos valstybių. Lietuva visateise Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos nare tapo 2004 metų kovo 29 dieną.

Svarbu, kad iš 30 NATO šalių 8 skiria 2 procentus ir daugiau savo bendrojo vidaus produkto gynybos išlaidoms ir viena iš šių šalių yra Lietuva.

Lietuvos šaulių sąjunga įkurta 1919 metų birželio 27 dieną Kaune. Vienas iš organizacijos tikslų, kuriuos suformulavo idėjiniai organizacijos vadai Vladas Putvinskis ir Matas Šalčius, yra civilių asmenų pagalba kariuomenei.

1954 metų kovo 7 dieną Čikagoje Amerikos lietuviai atkūrė Lietuvos šaulių sąjungą. Vyresnieji šauliai sakė, kad Lietuva yra toli, tektų plaukti per jūras ir maršas, todėl dauguma Lietuvos šaulių sąjungos išseivijoje narių yra Jūros šauliai.

1989 metų rugsėjo 20 dieną Kelmėje prie Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjo, ideologo ir pirmojo viršininko Vlodo Putvinskio kapo 18 Lietuvos šaulių sąjungos atkūrimo iniciatyvinės grupės narių prisiekė Lietuvai ir su duota priesaika atkūrė tarpukario Lietuvoje garbingiausią ir gausiausią organizaciją – Lietuvos šaulių sąjungą.

Vienas iš šių aštuoniolikos asmenų buvo ir dabartinis šiemet išrinktas Šaulių sąjungos išseivijoje vadas Ovidijus Bernatonis.

MINĖJIMO IŠKILMĖS

Lietuvos šaulių sąjungos išseivijoje nariai, iškilmingai nešdami vėliavas, Palaimintojo Jurgio Matulaičio Misijoje Lemonte dalyvavo Šv. Mišiose, kurias aukojo kunigas Vaidas Lukoševičius.

Čia pat, Misijoje, vyko ir Kariuomenės dienos 104-ųjų įkūrimo metinių minėjimas, kurį vedė Generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopos vadas Vytautas Jurevičius.

LŠSI vado sekretorė šaulė Irena Šalaviejiėnė perskaitė pranešimą apie Lietuvos kariuomenės kūrimąsi.

Garbingas svečias Lietuvos Respublikos gynybos atašė Vašingtone brigados generolas M. Petrauskas sakė, kad yra labai malonu kartu su išseivijos šauliais švęsti Lietuvos kariuomenės dieną.

Iš vakaro svečias aplankė ramovėnų įsteigtą Laisvės kovų muziejų, kurį Čikagos Jaunimo centro patalpose globoja Lituaniškos tyrimų centras. Taip pat susitiko su lietuvių bendruomene ir pasveikino Jaunimo centrą su 65-uoju įkūrimo jubiliejumi.

Pasaulio lietuvių centre Lemonte svečias susipažino su Sielos galerijos veikla ir Lietuvos dailės muziejaus ekspozicijomis. Brigados generolas M. Petrauskas savo kalboje akcentavo, kad aktyviai modernizuojama Lietuvos kariuomenė yra stipri NATO aljanso narė.

Svečias sakė, kad tam tikra prasme Lietuvos kariuomenė esame mes visi – ne tik tie, kurie kovoja su ginklu rankose, bet ir tie, kurie remia ją bei įvairiais būdais puoselėja šalies gerovę ir nepriklausomybę. LŠSI garbės vadas Julius R. Butkus renginio svečiui apjuosė specialiai Lietuvos šaulių sąjungai išseivijoje austa tautine juosta.

ŠAULIO PRIESAIKA

Šventei persikėlus prie Adolfo Ramanausko-Vanago paminklo, brigados generolas M. Petrauskas ir Lietuvos šaulių sąjungos išseivijoje vado pavaduotoja Roma Bikulčius padėjo gėlių prisiminti visus karius, žuvusius už Lietuvos laisvę. Kunigui Vaidui Lukoševičiui sukalbėjus maldą ir pasisakius JAV LB Lemonto apylinkės pirmininkei Nijolei Danielson, giesmę „Marija Marija“ trimitu atliko Generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopos vadas Vytautas Jurevičius.

Po minėjimo prie A. Ramanausko-Vanago paminklo iškilmingai prisiekė naujas Šaulių sąjungos išseivijoje narys Gintautas Vasilevskis. Priesaiką priėmė Klaipėdos jūrų šaulių kuopos vadas Giedrius Bikulčius.

Šauliai priima naujus motyvuotus narius ir kviečia į būrį. Norintieji stoti į garbingą organizaciją daugiau informacijos gali rasti „Facebook“ puslapyje: Lietuvos šaulių sąjunga išseivijoje – Centro valdyba arba parašyti elektroninį laišką adresu sauliai.iseivijoje@gmail.com.

Kariuomenės dienos minėjimo šventė ryte prasidėjo Lietuvos kariuomenės pagerbimo bėgimu, kurį organizavo Čikagos lietuvių bėgimo klubas. O po minėjimo Šaulių sąjungos išseivijoje nariai kartu su gynybos atašė brigados generolu M. Petrausku nuvyko į Šv. Kazimiero kapines uždegti žvakelių ant nepriklausomos Lietuvos generolų kapų. Net keturi Lietuvos kariuomenės generolai ilsisi šiose kapinėse: Mikas Rėklaitis, Kazys Musteikis, Povilas Plechavičius ir Stasys Dirmantas.

NAUJOS UŽDUOTYS

„Kad organizacijos dvasia stiprėtų, turite pritraukti jaunų naujų narių“, – taip savo kalboje brigados generolas M. Petrauskas suformulavo vieną iš Šaulių sąjungos išseivijoje užduočių.

Jis ragino Amerikos lietuvius bendrauti su savo JAV Kongreso nariais ir kitais priimančiais sprendimus aukštais politikais bei visuomene, kad kuo daugiau amerikiečių karinių pajėgų būtų Lietuvoje ir gausiau skiriama JAV paramos lėšų ginkluotosioms pajėgoms vystyti. Minėjimo dalyviai aktyviai uždavinėjo svečiui klausimus. Paklaustas apie padėtį Ukrainoje, brigados generolas M. Petrauskas siūlė diskusijose su kongresmenais ir visuomene jiems padėti suprasti, kad net ir pasibaigus karui Ukrainoje Rusijos grėsmė nesumažės. Lietuvai ir Baltijos regionui reikia daugiau NATO pajėgų, taip pat ir iš JAV.

Paklaustas apie užsienio legiono, kuriame galėtų tarnauti ir užsienio, kad ir lietuvių kilmės, piliečiai, teisinį statusą Lietuvoje, prelegentas pripažino, kad tokio legiono Lietuvoje įkurta nėra, nes situacija iki šiol to nereikalauja – turime stiprią kariuomenę, Šaulių sąjungą Lietuvoje ir išseivijoje, prie kurių gali jungtis lietuviai, ir esame NATO nariai.

Brigados generolas M. Petrauskas sakė, kad stipri kariuomenė padeda išlaikyti taikos stabilumą, ir linkėjo būti susitelkusiems ir vieningiems, nes tai mūsų stiprybė. x

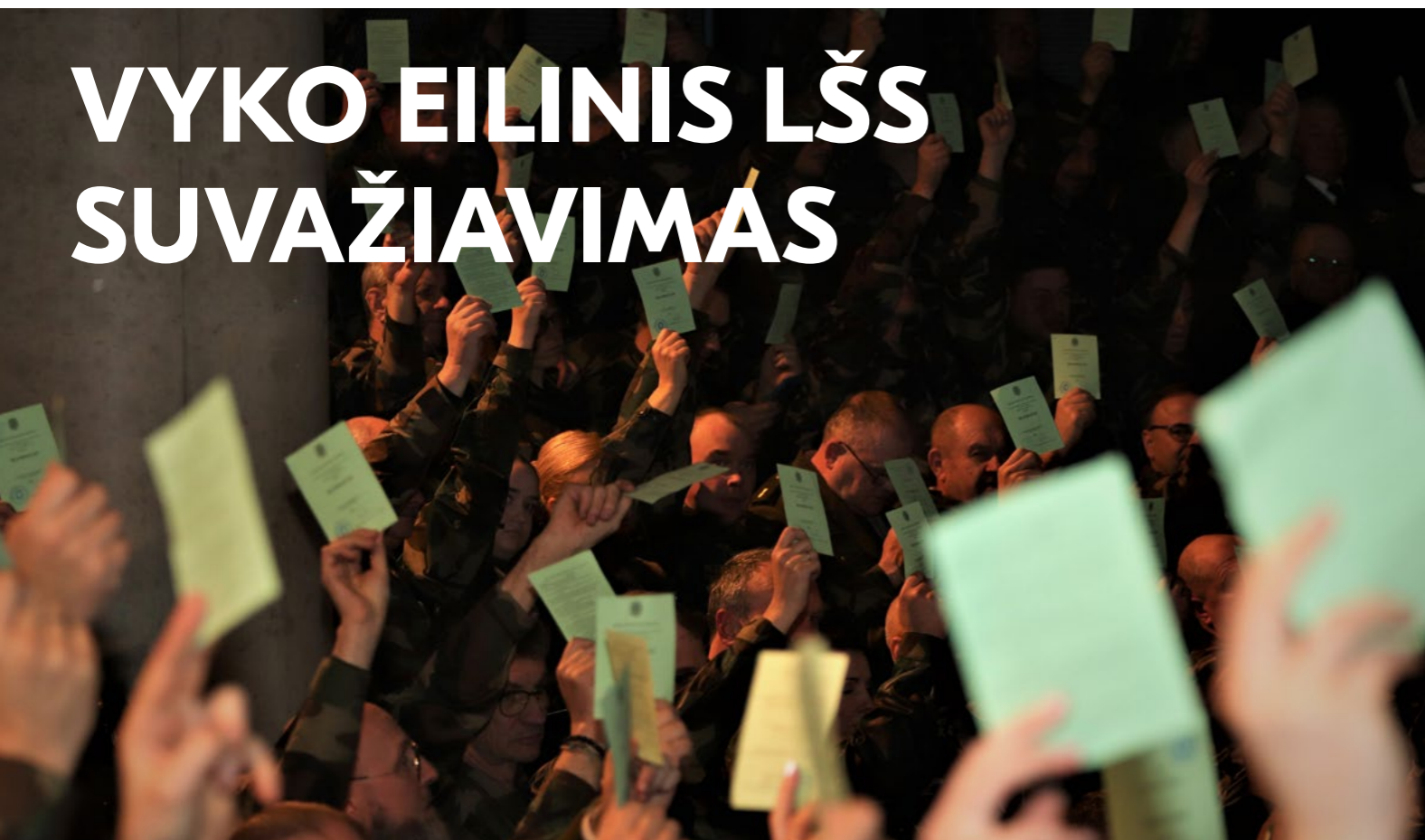

2

1

VYKO EILINIS LŠS SUVAŽIAVIMAS

„Trimito“ informacija
NUOTRAUKA: Valdas Kilpys

Gruodžio 3 dieną Kauno „Žalgirio“ arenoje, kiek menkesnėje erdvėje (amfiteatre), vyko eilinis Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavimas. Tai yra aukščiausia LŠS institucija, kurioje sprendžiami visi svarbiausi organizacijos klausimai: vado, valdymo organų narių rinkimas, veiklą reguliuojančių įstatymų, Statuto ir poįstatyminių aktų keitimai. Eilinį LŠS suvažiavimą LŠS vadas šaukia kartą per trejus metus.

4

Besirenkančius šaulius iš visos Lietuvos prie įėjimo pasitiko trys šviesomis „mirkintys“ „Toyota“ mikroautobusai. Tačiau šauliai iš Alytaus, Šiaulių ir Utenos grįžo namo naujais automobiliais. Aidint plojimams LŠS vadas minėtų rinkinių vadams įteikė automobilių raktelius suvažiavimo metu.

Vaizdo konferencijos būdu delegatus pasveikinusi premjerė Ingrida Šimonytė džiaugėsi galėdama tai daryti pati būdama šaulė. Vyriausybės vadovė šauliams linkėjo sėkmingo suvažiavimo darbo. „Norėčiau, kad priimti sprendimai suteiktų dar daugiau jėgos organizacijai“, – sakė Premjerė.

Krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas akcentavo būtinybę didėjant šaulių skaičiui neprarasti stojančiųjų „kokybę“. Paminėtas ir imuniteto tarnybos organizacijoje reikalingumas. „Manau, kad mūsų visų bendras reikalas yra sukarinta, o ne sucivilinta organizacija“, – tvirtino ministras ir linkėjo šauliams neprarasti istorinio identiteto.

Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. Albertas Dapkus pristatė veiklos ataskaitą, kalbėjo apie tolesnius planus. Mokymo centras, Kibernetinio saugumo kuopa, jaunųjų šaulių aviatorių būreliai – tai tik kelios naujos struktūros, kurių veiklos vystymas yra svarbus visai Sąjungai.

Pristatytos Centro kontrolės komisijos pirmininko plk. ltn. Rimanto Raudeliūno ir Garbės teismo pirmininko Andriaus Kaluinos ataskaitos. Po jų naujai kadencijai buvo renkami LŠS Centro valdybos, Centro kontrolės komisijos ir Garbės teismo nariai. Pateikiame naujųjų narių sąrašą.

LŠS CENTRO VALDYBOS NARIAIS TAPO:

Linus Idzelis, Žilvinas Neliubšys, Aurimas Navikas, Augustas Žukauskas, Marius Latvaitis, Edmundas Čecėta, Tomas Būdelis, Gražvydas Petrauskas ir Emilis Astikas.

NAUJOJI LŠS CENTRO KONTROLĖS KOMISIJA:

Artūras Sabeckis, Algirdas Grybauskas, Gintaras Žiauga, Neringa Pagirienė, Arūnas Raudys, Modestas Šimoliūnas.

LŠS Garbės teismui vadovauti perrinktas Andrius Kaluina.

NAUJIEJI NARIAI:

Lineta Matevičiūtė, Egidijus Šinkūnas, Ignas Babušis, Voldemaras Gembeckas ir Jurgita Zamalytė. x

ADVENTAS PARTIZANIŠKAI

Tekstas: Martyna Gričiūtė

Šiais metais jau IX „Sajos“ sėkmingai organizuojamas „Advento partizaniškai“ susitikimas. Jo tikslas – prisiminti Lietuvos laisvės kovotojų – partizanų – atminimą. Renginių metu žygiuojame į mišką ir apsistojame „vadavietėje“, kur tyloje ir tamsoje bandome bent trumpam įsijausti į partizanišką atmosferą.

Kodėl renkamės būtent advento laikotarpiu? Nes tai yra susikaupimo ir apmąstymo laikas, kai bandome nuraminti mintis, sumažinti triukšmą ir reflektuoti tai, kas vyksta. Prisiminę partizanus, pagalvojame apie tai, kaip jie sutikdavo šventes, ar apskritai tokia galimybė jiems buvo įmanoma. Skaitome partizaniškus prisiminimus, įamžintus knygose, žvelgdami į datas pastebime, kad nemažai partizanų žuvo šiuo laikotarpiu, kad švenčių laukimas jiems ir jų artimiesiems dažniausiai nebuvo toks mielas, koks jis mums būna dabartinais laikais.

Kita vertus, mūsų renginiai skirti ne vien tik prisiminti liūdėti, bet kartu ir pagerbti laisvės kovotojų atminimą bei pasidžiaugti, kad dabar miške galime jaustis ištis saugūs, kaip ir turėtų jaustis kiekvienas žmogus savo žemėje, savo girioje, laukuose, savo namuose.

Visi yra kviečiami susiburti prie malonios laužo šviesos ir pažvelgti į miško brolių herojišką, jokios pompastikos nelydimą apsisprendimą ginti Tėvynę, pagalvoti apie tikrąjį šių žmonių didvyriškumą, kuris pasireiškė žmogiškais praradimais, pasirinktais sąmoningai dėl Tėvynės laisvės. Šiuos pamąstymus lydi partizaniškos dainos ir karšta šauliška arbata.

Idėja sutikti ir paminėti adventą partizaniškai kilo dar 2013 metais „Sajos“ Kauno skyriuje nariams, skaitantiems partizanų prisiminimus. Pirmąjį susitikimą susirinko miške, prie laužo, skaitė eiles, partizanų dienraščius, klausė jiems skirtų dainų. Po ketverių metų estafetė organizuoti ir burti bendraminčius buvo perleista Vilniaus skyriui.

Kasmetis renginys nenutrūko net ir karantino laikotarpiu – 2020-aisiais „Adventas partizaniškai“ buvo surengtas nuotoliniu būdu. Renginys buvo skirtas prisiminti Mardasavo mūšį, vykusį gruodžio 5 dieną. Prieš 77 metus.

Nors tąkart susitikome nuotoliniu būdu, be žygio, laužo ir dainų, tai buvo tiek pat įdomus ir įtraukiantis renginys. Gyvu pasakojimu mūsų vaizdą bei jame kritusių partizanų portretus tapė Druskininkų krašto kraštotyrininkas Vytautas Valentukevičius. Pasakojimą papildė istorikė Rūta Trimonienė, pateikdama daugiau istorinių detalių apie mūšį.

Kasmetis renginys „Adventas partizaniškai“ kitais metais jau švęs savo pirmąjį jubiliejų, todėl jį planuojame daryti atvirą bendruomenei, tad tikimės surinkti rekordinį dalyvių skaičių. Visą renginio informaciją skelbsime šaulių studentų korporacijos „Saja“ socialiniuose tinkluose – tad kviečiame sekti mus, domėtis „Sajos“ veikla ir dalyvauti renginiuose. x

5

GINKLUOTO PASIPRIEŠINIMO BŪRIŲ PRATYBOS

1

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė
NUOTRAUKOS: Justas Strioga

Ginkluoto pasipriešinimo būrių pratybos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-ojoje rinktinėje pradėtos organizuoti 2022 metų pradžioje. Pradėjus su nedideliu būriu šaulių, metų pabaigoje jų skaičius gerokai išaugo – prisijungė beveik 100 šaulių.

2

Paskutinės šių metų pratybos vyko lapkričio 26–27 dienomis Ukmergės r., Antakalnio kaime. Kartu su oponuojančiomis pajėgomis pratybose dalyvavo per 100 rinktinės šaulių.

„Šauliai dirbo skyriaus dydžio padaliniais, rengė kovinius įsakymus savo užduotims, planavo savo veiksmus. Užduotys buvo atliekamos civilinėje, apgyvendintoje teritorijoje, dėl to pratybos buvo daug sudėtingesnės. Nelepino ir motulė gamta su oro sąlygomis“, – apie pratybas pasakojo jų vadovas, Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės metodininkas Lukas Vaičiulis.

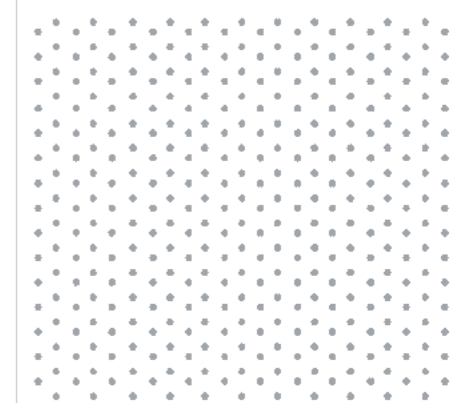
Šios pratybos nebuvo vertinamosios, tačiau, pasak pratybų vadovo, jos sujungė visas šaulių pereinamas temas: saugos patrulis, mobilus kontrolės postas, teritorijos kontrolė ir objekto gynyba. Tad tai buvo puiki proga metų pabaigoje patiems šauliams įvertinti ir įsivertinti savo gebėjimus bei identifikuoti vietas, kur dar reikia padirbėti.

Pagal pratybų scenarijų Lietuvos Respublikos rytinė siena buvo atakuota 6 BTG. Pagrindiniai mūšiai virė ties rytine siena. Ukmergės apylinkėse veikė priešo diversinės grupės, kurios siekė identifikuoti

svarbius taikinius (sandėlius, vadavietes ir t. t.) ir juos naikinti. Netoli Ukmergės esančiame Antakalnio kaime įkurta LK vadavietė. Šauliams pavesta organizuoti jos apsaugą ir Antakalnio kaimo kontrolę su tikslu neleisti PP rasti ir sunaikinti vadavietę. Šauliai organizavo mobilius kelio postus, saugos patrulius ir objekto apsaugą. Toks pratybų scenarijus padėjo sukurti situacijas, kuriose ginkluoto pasipriešinimo šaulių būriai turi mokėti veikti ir atlikti savo užduotis. Karo metu visos jų užduotys nukreiptos į ginkluotųjų pajėgų rėmimą užnugaryje, taip atrišant rankas kariams, kurie turi vykdyti sudėtingesnes užduotis. Ginkluoto pasipriešinimo šauliai turėtų perimti kritinės infrastruktūros apsaugą, svarbių objektų gynybą, teritorijos kontrolę. Reikalui esant, paremti ginkluotųjų pajėgų vienetus.

Pasak L. Vaičiulio, tokios šaulių pratybos organizuojamos siekiant formuoti naujus įgūdžius ir suvienodinti bazinius šaulių įgūdžius skyriaus lygiu. „Vienas iš pagrindinių reikalavimų – pratybose turi dalyvauti skyrius 90 proc. sudėtimi. Taip formuojamas komandinis darbas, skyrius dirba kaip vienas organizmas“, – sakė pratybų vadovas L. Vaičiulis.

Susidomėjimas ir šaulių aktyvumas pratybose tik auga, todėl didėja ir sąmoningų piliečių skaičius, kurie neabejingi savo kraštui ir yra pasiryžę mokytis ginti savo šalies nepriklausomybę. x

1. Šaulių aktyvumas pratybose vis auga.

2. Šauliai mokėsi veikti ir atlikti savo užduotis, nes esant reikalui jie turės paremti ginkluotųjų pajėgų vienetus.

6

STEBUKLINGA PILIULĖ: MOTYVACIJA, DARBAS, KARTOJIMAS

TEKSTAS: Gytis Kuliešius
NUOTRAUKOS: Audrius Mordasas

1

Atėjusi žiema ir gana gausiai iškritęs sniegas turbūt daugeliui kiek sulėtino ar pakeitė įprastą gyvenimo tempą: neišvažiuojami keliai, slidūs šaligatviai, rytinė mankšta kasant kiemą ar valant automobilį, kuris per naktį virtęs didele sniego pusnimi. Tačiau atėjusi žiema šaulių rengimo nė kiek nelėtina. Netgi atvirkščiai – žiemos padiktuotos sąlygos suteikia galimybę kiek kitaip pažiūrėti į pratybas, o tie patys, atrodo, jau pramokti veiksmai tampa šiokiu tokiu iššūkiu.

Alfonso Smetonos šaulių 5-osios šaulių rinktinės 503-iosios ir 510-osios kuopos šauliai, spaudžiant dešimties laipsnių šaltukui, gausiai susirinko lauko taktikos pratybose, kuriose iškritęs purus sniegas tapo ne tik atrakcija, bet ir tam tikra kliūtimi, apsunkinusia šaulių judėjimą. Pratybų metu šauliai prisiminė taktinių rikiuočių tipus, individualaus judėjimo įgūdžius, taip pat judėjimą mūšyje poromis ir grandimis.

Imitavus keletą puolimų ir atsitraukimų, skyriams buvo kiek pasunkintos užduotys prijungti taktinės medicinos elementai. Atsirado sužeistų karių, kurie imituojamo mūšio vietoje turėjo suteikti pagalbą sau, o vėliau pagal pratybų scenarijų skyriaus ginklo broliai turėjo išnešti sužeistąjį ar kelis sužeistuosius į saugesnę vietą, juos apžiūrėti ir įsitikinti, ar turniketai bei tvarsčiai uždėti tinkamai, ir pradėti evakuaciją. Šauliai turėjo galimybę išbandyti kelių rūšių neštuvus.

Viskas sukosi ratu – keitėsi grandžių ir skyrių vadai, sužeistieji, todėl kiekvienas šaulys galėjo patirti, ką reiškia būti skirtingose pozicijose, kokios atsakomybės ir sunkumai laukia. »

1. Žiema šauliams ne kliūtis.
2. Sužeistojo evakuacija.
3. Šauliai turėjo įsitikinti, ar sužeistiesiems mūšio lauke turniketai uždėti tinkamai, įvertinti jų būklę.

2

3

4

7

5

6

Praktika, pratybos ir dar ne visai palankiomis gamtos padiktuotomis sąlygomis skiriasi nuo šiltai klasėje išgirstų teorijos žinių ir jų įsisavinimo. Pirmus kartus šauliams buvo sunku viskas – užsidėti turniketą lauko sąlygomis spaudžiant net ir lengvam minusui, nes tai daug sunkiau atlikti nei klasėje, sunku nepamesti galvos ir ne tik saugiai išnešti sužeistąjį, bet ir įvertinti, kiek šaulių jį turi nešti vienu ar kitu neštuvu, nepamiršti užtikrinti perimetro apsaugos, tačiau kaskart šaulių pratybose džiugina šaulių motyvacija ir begalinis noras išmokti, suprasti. Tai lemia, kad per pratybas visi atliekami veiksmai tampa vis geriau išmokti. Galima sakyti, kad stebuklingos šaulių mokymosi piliulės sudedamosios dalys yra motyvacija, darbas, kartojimas. x

8

- 4. Stebėjimas gamtos priedangoje.
- 5. Taktikos tobulinimas.
- 6. Tinkamai užsidėti turniketą – užduotis ne iš lengvųjų.
- 7. Sniegas apsunkina judėjimą.
- 8. Taikliam šūviui pasiruošęs.

ATEITIES PERSPEKTYVOS, IŠVYSTOS ŠAULIŲ SAJUNGOJE

1

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė
NUOTRAUKA: Eimantas Genys

1. IV kurso kariūnų šimtadienis. Karolina Kinderytė skaito sveikinimą kariūnams ir renginio svečiams.

8

„Saja“ – akademinio jaunimo balsas Lietuvos šaulių sąjungoje. Senas tradicijas puoselėjanti ir gyvybės bei šiuolaikiškumo įnešanti į organizaciją korporacija puikiai atlieka savo vaidmenį – vienija studijuoti išvykusius šaulius ir padeda jiems nepamesti šauliškumo.

Kasmet „Saja“ išsirenka naują valdybą ir pirmininkę. Šiomet korporacijos pirmininke buvo išrinkta Karolina Kinderytė. Buvusi jaunoji šaulė būtent čia, Lietuvos šaulių sąjungoje, atrado savo kelią ir juo sėkmingai žengia iki šiol. Pasikalbėjome su Karolina apie jos patirtis Lietuvos šaulių sąjungoje, jauno žmogaus perspektyvas ir galimybes pasirinkti savo kelią bei naujas „Sajos“ pirmininkės pareigas, kurios jai atiteko visai neseniai – tik prieš kelis mėnesius. Kviečiame susipažinti, o galbūt ir išdrįsti pasekti puikiu pavyzdžiu.

Tu ir šaulystė. Kokia tavo istorija?

Prisimenu pirmą kartą Šaulių sąjungos stovykloje... Su sese išvykome į Ruklį. Abi nelabai supratome, kur esame, tačiau stovykloje sekėsi šauniai! Prisimenu, kai visi su nuostaba stebėjo mano šaudymą iš pneumatinio šautuvo ir niekas nesuprato, kodėl vienuolikmetė mergaitė šaudė geriau už septyniolikmečius. Ogi namie su tėčiu šaudydavau! Būtent tėtis mane atvedė į šią organizaciją. Džiaugiuosi, kad tėvai motyvavo ir paskatino užsirašyti į jaunųjų šaulių būrelį mokykloje. Sąjungos veikloje buvau tas vaikas, kurį žinojo tikriausiai dauguma instruktorių ir kitų šaulių, nes vykau visur.

Kartą namuose nebuvau visą mėnesį, mat dalyvavau vasaros stovyklose – iš vienos vykau tiesiai į kitą. Išsilaukiau visas keturias ugdymo pakopas labai jauna, buvau jauniausia savo laidoje.

Jaučiuosi daugiau nei laiminga, kad Vilniuje, toli nuo namų, atradau bendruomenę, kurioje galiu atskleisti savo asmenybės dalelę, patriotiškumą, meilę Tėvynei, nesiekdama jokių laipsnių ar apdovanojimų, būdama ten iš idėjos.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Tais pačiais metais, kai išsilaukiau 4 pakopą, pirmą kartą dalyvavau ir tarptautinėje stovykloje „Žalgiris“. Tai ne tik man padėjo patobulinti anglų kalbos žinias, bet šios stovyklos metu man buvo suteikta galimybė išvykti į Didžiojoje Britanijoje organizuojamą stovyklą. Ta vasara Šaulių sąjungoje suteikė man tiek daug žinių ir patirčių, kiek paprastai moksleivis negauna. Pamenu, ta vasara buvo lemtinga – pirmą kartą rimtai pradėjau galvoti apie savo ateitį, o pakalbėjusi su „Žalgirio“ stovykloje pratybas vedusiais kariūnais bei pasitarusi su draugais nusprendžiau, kad norėsiu siekti karininkės karjeros. Taigi dar dvyliktoje klasėje prisijungiau prie Krašto apsaugos savanorių pajėgų gretų, o vasarą, prieš pat studijas, – ir prie suaugusių šaulių. Savo sprendimo tapti karininke, priimto prieš septynerius metus, nepakeičiau. Šiuo metu esu trečiakursė Lietuvos karo akademijoje, studijuojau skrydžių valdymo specialybę.

Kodėl tapai „Sajos“ nare?

Išvykus į Vilnių, labai trūko šauliškos veiklos. Namų grįžtu retai, todėl norėjosi veikti čia pat, Vilniuje. Prisiminiau per jaunųjų šaulių asamblėją išgirstą šaulių studentų korporaciją „Saja“. Taigi antrame kurse prisijungiau prie Korp! Saja gretų, bet iki šiol išlaikau nostalgiją Suvalkijos šaulių 4-ajai rinktinei ir vis grįžtu, kai vyksta koks nors renginys.

Šiomet buvai išrinkta „Sajos“ pirmininke. Ką Tau reiškia būti „Sajos“ nare, dabar ir pirmininke?

Džiaugiuosi būdama šios korporacijos nare. Tai – bendruomenė, kuri iš pirmo žvilgsnio atrodo civiliam pasaulyje niekuo neišsiskirianti iš kitų, tačiau tai ne tiesa – visus narius, nesvarbu, ar tai kandidatas, tikrasis narys, ar sendraugis, vienija meilė Tėvynei, bendros vertybės. Jaučiuosi daugiau nei laiminga, kad Vilniuje, toli nuo namų, atradau bendruomenę, kurioje galiu atskleisti savo asmenybės dalelę, patriotiškumą, meilę Tėvynei, nesiekdama jokių laipsnių ar apdovanojimų, būdama ten tiesiog iš idėjos, šalia bendraminčių.

Taip, šiais metais tapau „Sajos“ pirmininke. Jaučiau atsakomybę sąjūnams, kurie išreiškė pasitikėjimą manimi. Vis dėlto tai ne tik garbė vesti Korporaciją į priekį, bet ir be galo didelė gyvenimiška patirtis. Praėjus dviem mėnesiams nuo mano kadencijos pradžios jau galiu teigti, kad išmokau tikrai daug, o juk dar tiek daug laukia prieš akis!

Kartais pagalvoju, pasvarstau, kas būtų buvę, kur būčiau dabar, jei tėtis nebūtų manęs nuvedęs į tą stovyklą? Ar būčiau dabar ten, kur esu? Na, tikriausiai ne. Džiaugiuosi savimi, kad šauliškumo niekada nepamečiau. Jis ne tik mane supažindino su ateities profesija, bet ir išugdė amžinąsias vertybes. Niekada nesijaučiau labiau einanti teisinga kryptimi kaip šiuo metu.

Kaip Tu matai „Sają“ ilgalaikėje perspektyvoje? Kaip norėtum matyti šią korporaciją ateityje ir ko jai linkėtum?

Matau „Sają“ akademinėje Sąjungos veikloje. Kad ir kaip būtų – tai korporacija, visi esame šauliai savose kuopose, turime darbus, studijuojame. Džiaugiamės, kad sąjūnai randa laiko dalytis savo jau sukauptomis žiniomis su korporacijos bendruomenės nariais bei visuomene. Įsivaizduoju, kad šias patirtis ir turimas idėjas galėtume dar aktyviau skirti Šaulių sąjungos veiklai gerinti. Mūsų istorikus, karininkus ir kitų specialybių atstovus pasitelkti ugdant jaunąją kartą ar naujų žinių suteikti suaugusiems šauliams. „Sajos“ žmogiškieji išteklių taip pat būtų naudingi organizuojant konferencijas, diskusijas Sąjungos lygmeniu, kitus akademinis renginius.

„Sajai“ labiausiai linkiu niekada neiširti, kaip to kažkada linkėjau ir Šaulių sąjungai. „Sają“, kaip ir Sąjungą, kuria žmonės, todėl norisi, kad visada turėtume kandidatų, narių, užsidegusių veikti „Sajos“ ir Sąjungos labui.

Prasidėjus karui Ukrainoje Šaulių sąjunga gavo daug užklausų prisijungti, atsirado daug norinčiųjų mokytis ginti Tėvyne, o kaip dėl studentų?

Taip, prasidėjus karui tikrai atsirado daug norinčiųjų prisijungti prie Šaulių sąjungos. Kadangi esu ir kariūnė, žmonės teiravosi apie kariuomenę, NPPKT tarnybą bei kitus būdus tarnauti Lietuvai. Išlaikau bendravimą su šauliais, susidomėjusiesiems pasakoju apie organizaciją, studentams – apie „Sają“. Jaučiu, kad nešu didelę atsakomybę, norisi pritraukti ne tik naujų kandidatų į „Sają“, bet ir didinti šaulių gretas.

Ar daugėja „Sajos“ narių?

Organizacijoje daugėja narių, tad ir „Sajos“ gretos po truputį plečiasi. Kiekvienais metais per kviestuves sulaukiame vis daugiau norinčiųjų prisijungti prie mūsų korporacijos. Taip sulig metais norinčiųjų tapti tikraisiais nariais ir laikyti egzaminą vis daugėja, tačiau tendencija išlieka ta pati, ir per metus prisijungia apie 5–6 tikruosius narius. Galime pasidžiaugti, kad šiuo metu turime tikrai didelį būrį kandidatų, tikimės, kad ateinantį spalį jie visi ryžis laikyti egzaminą ir prisijungti prie „Sajos“ bendruomenės.

Kokia pagrindinė priežastis, kad jaunimas renkasi būti „Sajos“ nariais?

Negaliu atsakyti už visus, bet dažnai prie „Sajos“ prisijungia šauliai, jau buvę jaunaisiais šauliais. Galbūt šauliškumo trūkumas gimtajį kraštą, savas kuopas palikus, išvykus studijuoti. Taigi prisijungimas prie „Sajos“ – tai šauliškumo palaikymas. Taip pat prie mūsų prisijungia ir studentai, ketinantys tapti šauliais. Aš, kaip pirmininkė, įžvelgiu juose norą sužinoti daugiau, susipažinti su pilietiškumo skleidimo idėja ir prisidėti prie šios idėjos skleidimo visuomenėje.

Kas, tavo manymu, yra „Sajos“ stiprybė? Unikumas?

Esame skirtingi, su skirtingomis profesijomis, skirtingu požiūriu į gyvenimą, visi esame skirtingo amžiaus – vieni vyresni, kiti jaunesni, bet mus visus vienija bendros vertybės, bendras noras ne tik tobulinti savas žinias, bet ir dalytis jau sukauptomis su visuomene. Esame unikalūs savo akademiškumu: visi dirbame, studijuojame, galų gale keliaujame, bet nepamirštame šauliškumo. Esame nedidelė bendruomenė, visi vieni kitus pažįstame, esame tarytum šauliška šeima, kas ne tik ugdo mumyse šaulišką šaknis, bet ir neleidžia joms supūti. x

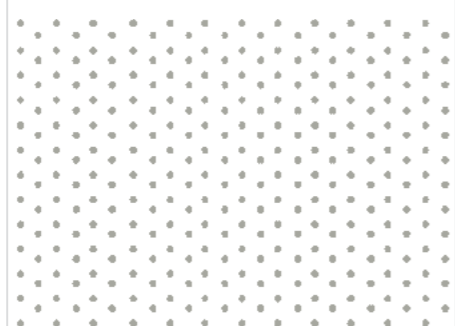
1

2

KETURIOS VALANDOS GYVYBĘ GELBSTINČIŲ JGŪDŽIŲ KURSE

9

TEKSTAS IR NUOTRAUKOS:
Julija Garnytė

Kiekvienas, tapdamas šauliu, prisiekia negailėdamas gyvybės ginti Lietuvos valstybę. Tačiau ne mažiau svarbi kiekvieno šaulio pareiga – mokėti išgelbėti savo ir šalia esančio gyvybę. Ypač karo lauke.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Štabo aptarnavimo kuopos Medicinos būrys jau metus sėkmingai organizuoja pirmosios medicinos pagalbos taktinėje aplinkoje kursą. Darbo dienų vakarais keturias savo poilsio valandas į intensyvius praktinius mokymus iškeičia vis nauja 12-os motyvuotų šaulių grupė. Pirmąjį pusmetį į kursą rinkosi Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šauliai, rudenį į mokymus Kaune buvo atvažiavę broliai ir sesės iš Tauragės bei Šiaulių.

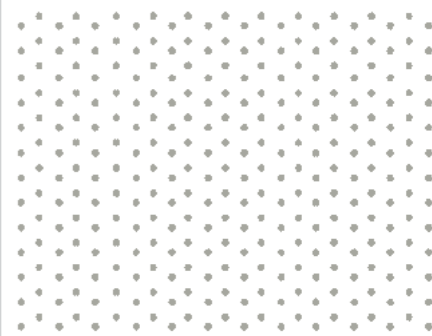
Šio kurso organizatorių tikslas – per tas trumpas keturias valandas perteikti svarbiausius ir reikalingiausius gyvybę galinčius išgelbėti įgūdžius, kuriuos turi žinoti kiekvienas, ypač šaulys. Mokymų metu instruktoriai remiasi plačiai pasaulyje paplitusiu taktinės medicinos pagalbos teikimo algoritmu – MARCH.

Daugiausia dėmesio kurso metu skiriama gyvybę gelbstinčiam turniketui. „Dažniausias sužeidimas ir mirties priežastis karo lauke yra būtent masyvus kraujavimas, kurį efektyviai galima sustabdyti tinkamai uždėjus turniketą“, – mokymų dalyviams akcentuoja instruktoriai.

Šauliai susipažįsta su turniketo sandara, veikimo mechanizmu, tinkamo uždėjimo principais. Bet daugiausia laiko skiriama praktiniams įgūdžiams tobulinti. Iš pradžių visi treniruojasi komfortiškomis sąlygomis, bandydami įgusti užsidėti turniketą per kritiškas 40 sekundžių. Vėliau šauliai praktikuojasi dėti turniketą vienas kitam po fizinių pratimų, su sutrikusia koordinacija, užrištomis akimis, kai sužeistasis priešinasi ar trukdo pagalbos teikėjui. Po 1,5 valandos intensyvių pratimų su turniketu rankose mokymų dalyviai toliau tęsia vakarą treniruodamiesi atlikti žaizdų tamponavimą ir tvarstymą. Tai vienintelis būdas sustabdyti masyvų kraujavimą iš jungties vietų – kaklo, pažastų, kirkšnių ir sėdmenų.

Pagal MARCH algoritmą paskui pereinama prie kvėpavimo takų sužalojimų. Nors šie sužeidimai yra gana nedažni karo lauke, suteikti pagalbą nėra sudėtinga – ją gali atlikti kiekvienas šaulys. Mokymų dalyviai susipažįsta su kvėpavimo takų atvėrimo būdais, krūtinės ląstos apčiuopos metodais ir šautinių žaizdų užklajavimo okliuziniais tvarsčiais principais. Jei iš susirinkusių šaulių atsiranda savanorių, ne tik teoriškai, bet ir praktiškai išbandoma plačiai taktinėje medicinoje naudojama

Šauliai susipažįsta su turniketo sandara, veikimo mechanizmu, tinkamo uždėjimo principais. Bet daugiausia laiko skiriama praktiniams įgūdžiams tobulinti.

1-2. Daugiausia dėmesio kurso metu skiriama gyvybę gelbstinčiam turniketui.

priemonė – nazofaringinis vamzdelis, skirtas užtikrinti nesąmoningo sužeistojo atvirus kvėpavimo takus.

Visas 4 valandas šauliai turi išlikti budrūs – instruktoriai netikėtose vietose ir nelauktu metu garsiai skelbia masyvaus kraujavimo stabdymo užduotis, kurios mokymų dalyviams padeda įsisavinti turniketo naudojimo įgūdžius. Svarbu atminti, kad sužeistąjį visada reikia saugoti nuo sušalimo. Į PMPTA kursą susirinkę šauliai vienas su kitu išbando hipoterminės plėvelės privalumus ir sulaukia paskutinio vakaro iššūkio – sužeistojo transportavimo. Minkštais neštuvais keturiuose ar šešiese nešti sužeistą šaulį prireikia nemažai jėgų. Patys kursantai tai patiria tada, kai tenka mokymo tikslais vieną iš brolių ir sesių nešti kilometrą ar net daugiau.

Mokymų dalyviai pastebi, kad šių įgūdžių mokosi komfortiškoje aplinkoje, be taktinės ekipuotės ir žygio kuprinių, realybėje tai būtų dar sunkiau. „Norime, kad kiekvienam reikalingų praktinių įgūdžių mūsų mokymuose įgavę šauliai toliau savarankiškai dalytųsi žiniomis su savo aplinkos šauliais“, – sako mokymų organizatoriai, ŠAK Medicinos būrio šauliai.

KOMPASO ABC

Kompasas yra kiekvieno šaulio ir keliautojo draugas, galintis padėti išsikaupti iš daugelio sudėtingų situacijų. Šiais laikais žmonės dažnai pasikliauja telefone esančia navigacija, kuri šiaip puikus išradimas, puikiai veikiantis keliuose ir kiek silpniau miškuose. Technika genda ir pasimeta. Nors mobiliojo ryšio tiekėjas teigia, kad padengia 99,99 proc. Lietuvos, vos tik nuvažiuoji į mišką, taip, į tą 0,01 proc., kurio jis nedengia ir tampa be ryšio. Taigi siūlome susipažinti su naudojimosi kompasu pradmenimis.

Kompasas – navigacinis prietaisas orientuotis pasaulio šalių atžvilgiu. Nors esama visokių kompasų tipų (giroskopinis, astronominis, radiokompasas), dabar kalbėsime apie magnetinį. Magnetinio kompasu analogas atsirado maždaug prieš 4000 metų Kinijoje. Europoje magnetinė rodyklė naudota jau 300 metai po Kr. Azimuto skalė kompasuose atsirado XVI amžiuje ir praktiškai be pakitimų naudojama iki šiol.

KO MUMS REIKĖS

Trumpai aptarkime, kokių kompasu dalių ir žinių reikės, kad galėtumėte pradėti naudotis šiuo prietaisu. Pradžioje atidžiai perskaityk aprašymą, o vėliau pereisime prie paprasto algoritmo, kuris padės susivokti, kaip veikia kompasas.

Šiaurė. Raudona kompasu rodyklė, kompasui esant horizontalioje padėtyje, visada nukreipta į šiaurę. Tiesą pasakius,

ji nukreipta į magnetinę šiaurę, kuri skiriasi nuo faktinės šiaurės, o norint vaikščioti itin tiksliai reikia apskaičiuoti visokius dalykus, tokius kaip deklinacija ir pan., tačiau dabar neapsikraukime dalykais, kuriuos reikės mokytis vėliau. Šiandien pakaks žinoti, kad rodyklė rodo į šiaurę.

Azimutas. Apskaičiuoti azimuto kampui mums bus reikalingas kompasu žiedas. Tai daiktas aplink rodyklę, ant kurio sužymėti skaičiukai (dėmesio: kompasu žiedą reikia sukroti). Kaip turbūt kiekvienas žinome, apskritimas turi 360 laipsnių. Azimutas – tai kampas tarp šiaurės krypties ir krypties į tam tikrą objektą vietovėje. 0° rodo šiaurės kryptį, rytų kryptis yra 90°, pietų – 180°, vakarų – 270°. Taigi, trumpai tariant, žinodamas azimuto kampą, žinai, kiek reikia pasisukti nuo šiaurės, kad judėtum teisinga kryptimi. Na štai, o mokykloje turbūt sakei, kad geometrijos tikrai niekada gyvenime nereikės.

Žemėlapiu šiaurė. Žemėlapis – tai suspausta vietovės versija, tad kompasu gali nusistatyti azimuto kampus, net jei fiziškai nesi toje vietoje. Tai svarbu sudarant kelionės maršrutą. Ant žemėlapiu šiaurė paprastai būna pažymėta žemėlapiu viršutinėje dalyje (retai, bet pasitaiko ir tokių, kur šiaurė būna kitoje vietoje, bet tai paprastai būna pažymėta ant paties žemėlapiu). Dabar svarbu žinoti, kurioje vietoje ant kompasu yra žymima žemėlapiu šiaurė: paprastai žymima kompasu žiedo vidinėje dalyje, prie žymos 0° arba 360°. Kadangi ši kompasu dalis sukiojasi, ją galima nukreipti į žemėlapiu šiaurę. Jei kol kas neaišku, nenusimink, perėjus prie algoritmo viskas kaipmat paaiškės.

Kryptis. Kompasą ant žemėlapiu svarbu uždėti tinkama kryptimi. Taigi standartinis turistinis kompasas turi nupieštą rodyklę, prasidedančią nuo kompasu žiedo. Krypties rodyklė mums svarbi, nes prie jos atsiradęs skaičiukas rodo azimuto kampą.

Pradžioje šių duomenų pakanka, nes jau ir taip įtariame, kad galva sukasi ratais, taigi eikime prie algoritmo.

TEKSTAS IR NUOTRAUKOS:

Gabrielius E. Klimenka,
Eduardas Klimenka
#Išgyvenimo_akademija_KlimEndka

ALGORITMAS: KAIP NAUDOTIS KOMPASU

Siūlome pasiimti kompasą ir bet koki žemėlapi, skaitant tekstą pabandyti atkartoti aprašomą algoritmą. Algoritmą padės suprasti greta esantys paveikslėliai. Tai viso labo trys žingsniai.

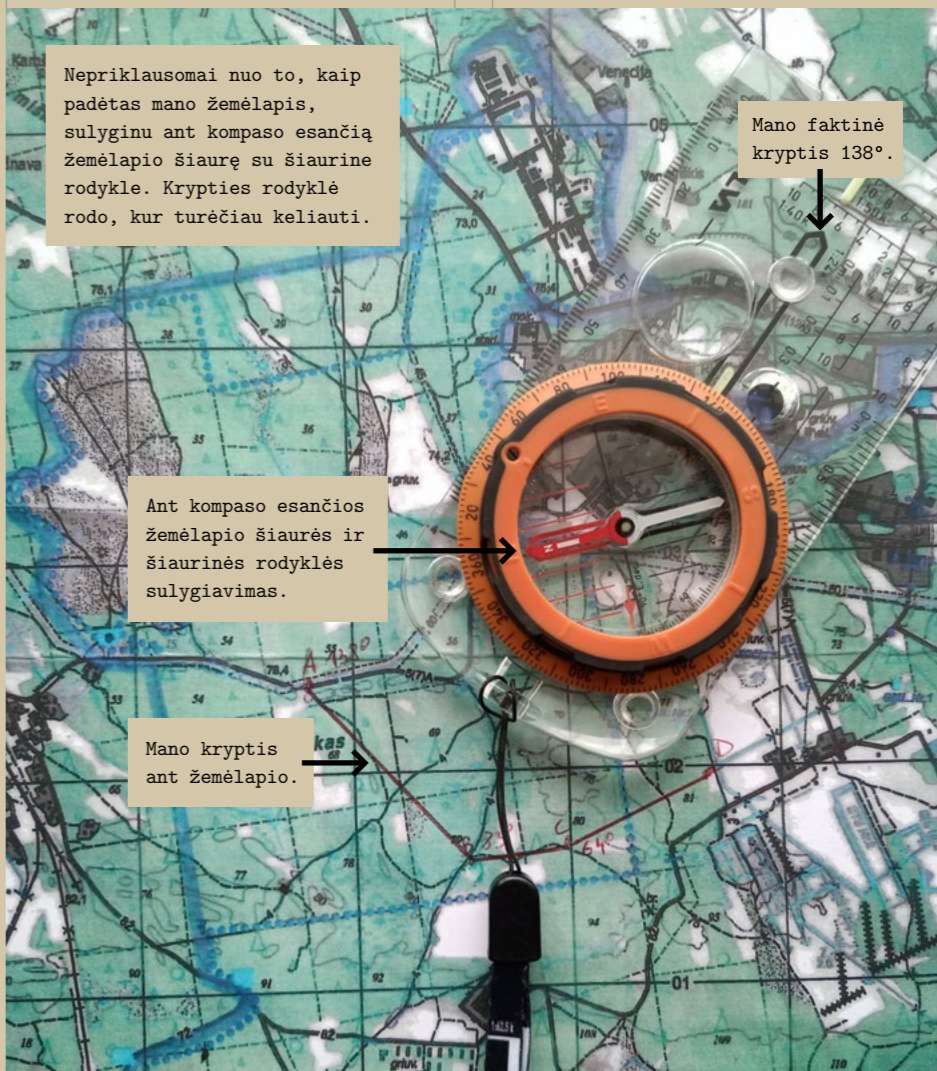
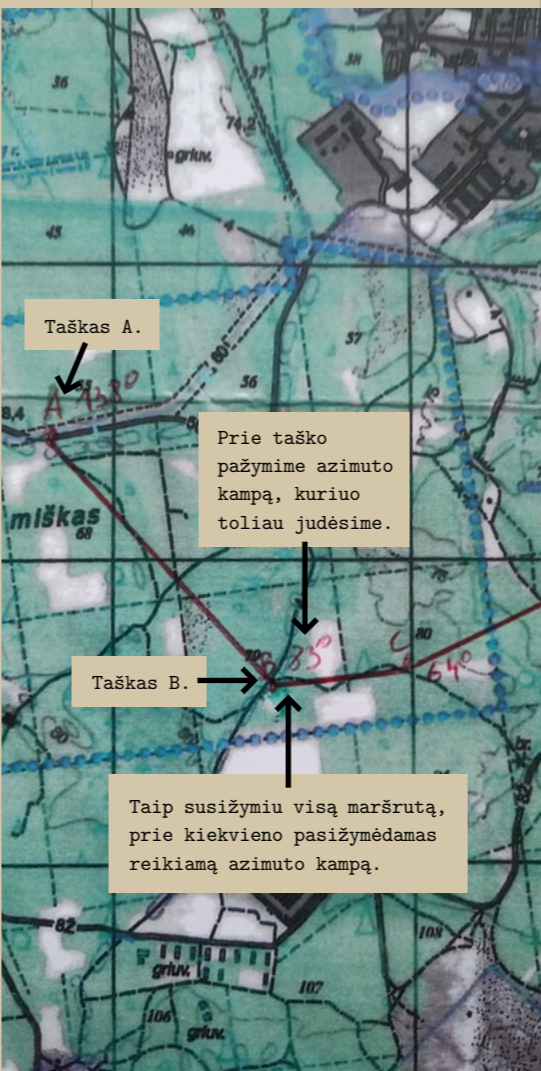
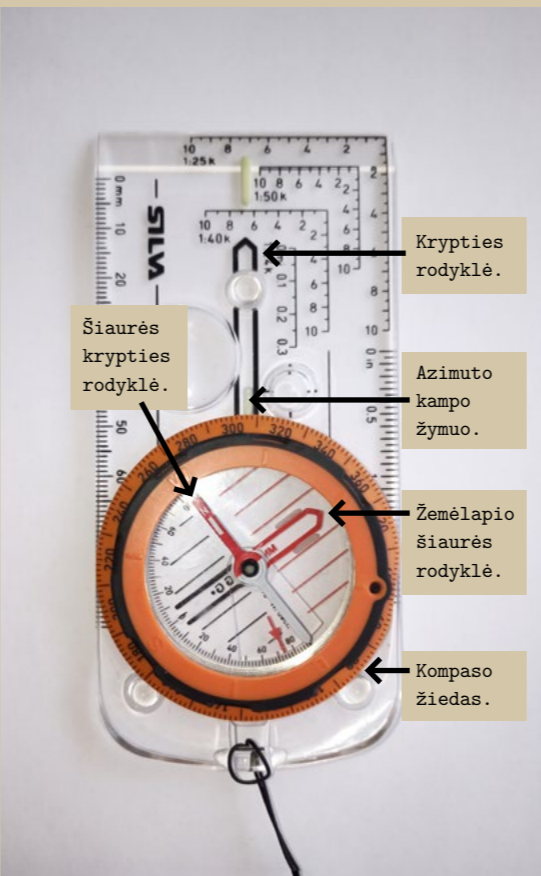
I. Ant žemėlapiu pažymime du taškus A ir B, iš kurių A rodyt starto vietą, B ženklins vietą, kur noriu nukeliauti. Jei keliautum toliau, reiktų taškus dėti per visą maršrutą.

II. Dedame kompasą judėjimo kryptimi greta taškų.

III. Sulyginame žemėlapiu šiaurę. Kad tai padarytumėte, turite sukti kompasu žiedą tol, kol ant jo esantis skaičius 360° rodyt į žemėlapiu viršų. Šį skaičių pasižymime, nes būdami vietovėje jau žinosime, kokių kampu turiu pasisukti nuo šiaurės, kad žinočiau, kuri kryptis teisinga.

Kaip dabar man nustatyti, kuria kryptimi turėčiau judėti? Tereikia pasukti kompasą tiek, kad šiaurės rodyklė ir žemėlapiu šiaurės žymuo susilygintų. Kompasu krypties rodyklė rodyt, kur tau keliauti.

Išmokęs šį algoritmą, jau būsi kietesnis už 90 proc. žmonijos, nes keliauti mėgsta praktiškai kiekvienas, tačiau su kompasais jie nedraugauja, todėl ir pasiklysta. x

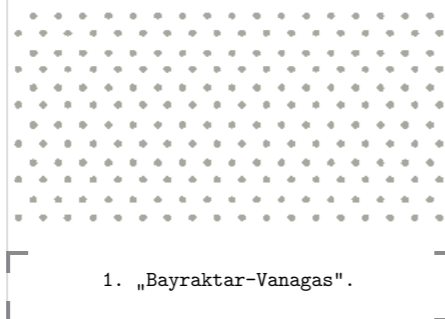

1

„BAYRAKTAR TB2“: PAPRASTAS, BET NEPRASTAS

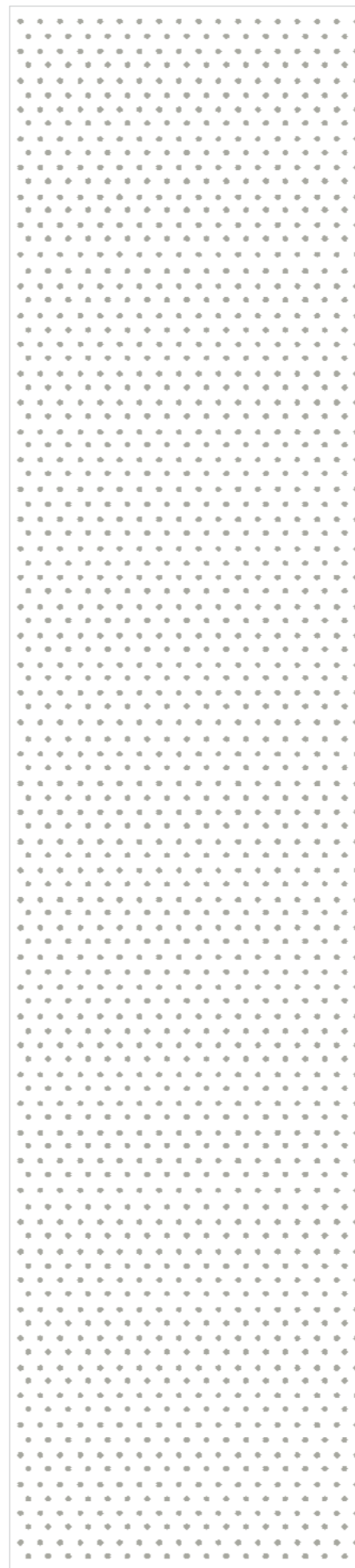
11

1. „Bayraktar-Vanagas“.

TEKSTAS: Valdas Kilpys
NUOTRAUKA: Alfredas Pliadis

Nuo pirmųjų karo Ukrainoje dienų „bayraktaras“ tapo kone bendrinio žodžiu. Apie jį kuriamos dainos, juo pasitikima, jam renkamos lėšos. Paprastas, santykinai nebrangus nepilotuojamas orlaivis yra didelis galvos (ir ne tik) skausmas rusų okupantams. Susipažinkime su juo iš arčiau...

ĮMONĖ

Šiuos plačiai paplitusius ir patikimus dronus gamina Turkijos kompanija „Baykar Technologies“. Tai tiesiogiai su dabartiniu Turkijos prezidentu siejama įmonė, kuriai vadovauja Selçukas Bayraktaras. Jis yra vedęs prezidento Recepto Tayyipo Erdoğan'o jaunesniąją dukterį. Įmonės radimasis grynai rytietiškas: ją paliko aukščiausi Ankaros valdžios atstovai, kita vertus, joje dirba žinovai, kurie ir sukūrė šį paprastą orlaivį.

Šių metų duomenimis, pasaulyje įvairiose kariuomenėse naudojama beveik 300 šių dronų. Jų skaičius nenumaldomai didėja, bet šie orlaiviai nėra nei moderniausi, nei brangiausi. Netiesiogiai juos galima lyginti su kalašnikovo automatais: jie pigūs, paprastai įvaldomi ir gana gerai atlieka jiems skirtą darbą.

VEIKIMAS

Turkijoje gaminamas orlaivis kur kas paprastesnis nei vakariečių gaminami bepiločiai dronai. Jis nėra iš tolo neprilygsta amerikiečių „General Atomics“ gaminamiems „MQ-9 Reaper“ ar „SkyGuardian“. Tačiau turkiškasis TB2 turi neatremiamą pliusą – jis nėra beprotiškai brangus. Jo kaina siekia milijoną, kas aukštųjų technologijų ginkluotei yra labai adekvati kaina. Amerikiečių orlaiviai brangesni kartais.

„Bayraktar TB2“ veikimo nuotolis nesiekia 200 km, tačiau šis orlaivis pasižymi ilgu buvimo ore laiku. Su visa ginkluote jis gali „kaboti“ visą parą. Atėjus tinkamam momentui priešą pasiekia lazeriu valdomos raketos ar bombos.

Neoficialiais duomenimis, Ukrainos kariuomenė šiuo metu naudoja apie 20 šio tipo dronų.

GINKLUOTĖ

Droną valdo trijų žmonių komanda. Sprendimus priimančias vadas, orlaivio pilotas ir karys, kuris tvarko ginkluotės panaudojimo reikalus, t. y. operatorius. Visa komanda sėdi konteinerio tipo valdymo punkte, kuris gali būti montuojamas ant paprasto sunkvežimio pagrindo. Kitaip tariant, visa „Bayraktar TB2“ valdymo, taikymosi ir aptarnavimo infrastruktūra yra labai mobili ir nereikalauja didelių pastangų, kad būtų įsisavinta.

2014-aisiais sukurtas gaminys užsitarnavo puikią reputaciją ir dėl tikslumo. Pagrindinė drono ginkluotė yra 37,5 kg sveriančios tolimojo nuotolio prieštankinės raketos UMTAS ATGM bei 22,5 kg sveriančios MAM-L (Mini Akıllı Mühimmat, angl. Smart Micro Munition). Visa ginkluotė nutaikoma lazeriu. x

TECHNINIAI DUOMENYS

Įgula: 3 žmonės valdymo punkte	Degalų talpa: 300 litrų
Ilgis: 6,5 m	Maksimalus greitis: 220 km/h
Sparnų plotis: 12 m	Vidutinis greitis: 130 km/h
Maksimalus svoris: 700 kg	Maksimalus aukštis: 7,600 m
Variklis: 100 AG [75 kW] „Rotax 912-iS“ [vidaus degimo įpurškimas]	Veikimo nuotolis: iki 150 km nuo valdymo stoties

VAIKAS IR GINKLAS NAMUOSE. UŽDRAUSTI NEGALIMA LEISTI

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Valdas Kilpys

Daugelis šaulių pastaraisiais metais intensyviai ginkluojasi. Namuose vis dažniau atsiranda seifai, o juose – vienoks ar kitoks ginklas. Ginklo ir vaiko santykis namuose visuomet kelia tam tikrų problemų. Kaip nustatyti deramas šio santykio sąlygas? Ar vienintelė galimybė – vaikui nieko neleisti?

1. Elgesio su ginklais tradicijos perdavimas prasideda nuo mažų dienų.

Dažnas šaulys ginklų turėjimo namuose tradiciją tik pradeda. Tad būtina viską statyti ant tvirtų pamatų.

Dauguma mano, kad egzistuoja tik dvi taisyklės vaikams: šautuvo neliesi arba niekada jo neliesi! Tai klaidingas požiūris.

3T: TRADICIJOS, TAISYKLĖS, TVARKA

Trijų T taisyklė galioja kiek plačiau, nei kalbant apie ginklus, tačiau šiai sričiai ji ypač aktuali. Istoriskai susiklostė, kad mūsų valstybėje elgesio su ginklais tradicija buvo nutraukta. Dėl to iš nežinojimo rasdavosi keistų kitų šalių mėgdžiojimų, kurie neturėjo nieko bendro su lietuviškuoju identitetu (kad ir torto pjaustymas kardu jį prilyginant stalo įrankiui, kai iš tiesų mūsų tradicijoje tai aristokratiškumo, bajorystės simbolis).

Šių eilučių autorius augo medžiotojo šeimoje, tad ginklai visada buvo šeimos gyvenimo dalis. Grįžęs iš medžioklės tėvas kviesdavosi sūnus padėti išvalyti šautuvą ir tai buvo puiki proga pakalbėti apie elgesį su ginklu. Tačiau ne visiems taip pasisekė. Dažnas šaulys ginklų turėjimo namuose tradiciją tik pradeda. Tad būtina viską statyti ant tvirtų pamatų.

Dauguma mano, kad egzistuoja tik dvi taisyklės vaikams: šautuvo neliesi arba niekada jo neliesi! Tai klaidingas požiūris. Ginklas turi tapti organiška šeimos gyvenimo dalimi. Su tėvų priežiūra vaikas gali ir turi nuosekliai susipažinti su įvairiais ginklais. Sulaukęs adekvataus amžiaus – ir šaudykloje.

Mobiliųjų įrenginių laikotarpiu ginklas yra puiki ir vis dar veikianti priemonė tėvų komunikacijai su vaikais. Tik reikia viską daryti nuosekliai. Kalbėtis, įtraukti ir nustatyti labai aiškias taisykles.

KALBĖTIS BŪTINA

Elgesio su ginklais tradicijos perdavimas prasideda nuo pokalbio. Jei su vaikais kalbatės apie tokias svarbias problemas kaip narkotikai ar alkoholis, lygiai taip pat turėtumėte kalbėtis ir apie saugų elgesį su ginklais.

Jei to nebus padaryta, tikėtina, kad vaikas apie ginklus sužinos iš ko nors kito, pavyzdžiui, per televiziją, kine ar gatvėje, ir sužinos ne tai, ko norėtumėte išmokyti. Net jei jūsų vaikai neužduoda klausimų apie namuose esančius ginklus, tai nereiškia, kad jie nėra smalsūs arba, dar blogiau, jau galvoja, kad žino atsakymus.

Vaikai yra smalsūs. Kartais net pavojingai smalsūs, kad paimtų ginklą ir su juo žaistų, kai jūsų akys nemato. Tai labai pavojinga. Blogiausia strategija yra vaidinti, kad namie ginklo nėra arba kad jis yra daiktas, kurio reikia visaip vengti, bijoti ir šalintis. Tai prasta pradžia ir potencialus pavojus.

PRAKTINIAI PATARIMAI

Norintiesiems sužinoti daugiau rekomenduojame JAV vykdomos šaunamųjų ginklų saugos švietimo programos „Project ChildSafe“ praktinius patarimus, kurios svetainėje rasite naudingos informacijos. „Trimitas“ pateikia savo praktinius patarimus:

Tėvai turi būti bendros nuomonės dėl ginklų buvimo namie. Jei įmanoma, bent pirmuosius kartus pasistenkite pasikalbėti su vaikais kartu, kad žinotumėte, jog jie negirdi skirtingų pranešimų.

Pokalbiai neturi būti pamokslavimai. Vaikus reikia skatinti užduoti klausimus ir papasakoti, ką, jų manymu, jie jau žino apie ginklus ir ginklų saugumą. Ypač jei tai pirmasis ginklas jūsų namuose.

Svarbiausia išsiaiškinti, kas yra ginklai, kaip jie veikia ir kaip su jais elgtis saugiai. Vieno pokalbio nepakanka; svarbu [nepersistengiant] nuolat kartoti, o vaikams augant – papildyti jį detalėmis ir kontekstu. Pasitarkite pavyzdžius iš realaus gyvenimo, kad jie geriau suprastų jūsų taisykles ir prisimintų, kaip elgtis situacijose, kai jūsų gali nebūti šalia.

Priklausomai nuo amžiaus, įtraukite vaikus į veiksmus su ginklais: kai ruošiatės į šaudyklą, paprašykite pagalbos susidėti daiktus, nunešti ginklą iki automobilio. Grįžę paprašykite padėti išvalyti ginklą.

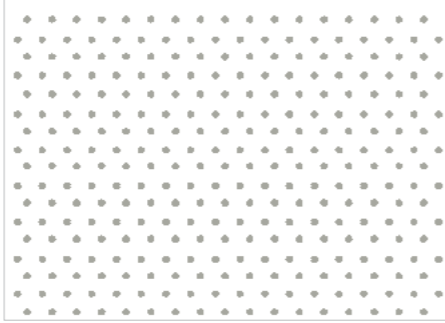
Tik suaugusieji turi žinoti, kur yra seifo raktai. Vaikui, namie likusiam vienam, ginklas turi likti neprieinamas.

Vaikas šaudykloje nėra bloga mintis, tik viską reikia daryti protingai. Dažniausia klaida – atsivesti vaiką ir palikti jį nuobodžiauti, nes „dar mažas“. x

PILIE TINĖS VISUOMENĖS POKYČIAI. KAS JUOS LEMIA?

13

TEKSTAS: Luka Lesauskaitė
NUOTRAUKA: Valdas Kilpys

1. Pilietiškumo išraiškos – pagarba valstybės simboliams bei valstybinių švenčių šventimas.

Tik gimę mes gauname pilietybę ir pasą, tačiau pilietinės galios iškart neatsiranda, jos formuojasi ilgainiui, bręstant žmogui ir tam įtakos turi įvairūs veiksniai, tokie kaip šeimos vertybės, švietimo įstaigos, socialinė aplinka, o šiandien jau ir socialiniai tinklai.

KAS LEMIA PILIETINĖS VISUOMENĖS POKYČIUS?

Pilietinė visuomenė yra sudėtinga ir daugiasluoksnė sąvoka, kurią natūralu, kad šiandien suprantame skirtingai. Viena vertus, pilietiškumą ir pilietinę visuomenę esame linkę apibrėžti per teisinius ryšius, kurie atsiskleidžia per piliečių teises ir pareigas. Kita vertus, vis daugiau viešojoje erdvėje kalbame apie aktyvų pilietiškumą, siejamą su įvairiomis visuomenės narių tapatybėmis ir galia dalyvauti ekonominiame, socialiniame, kultūriniame, pilietiniame ir politiniame visuomenės gyvenime. Tokio pilietiškumo išraiška tampa dalyvavimas rinkimuose, visuomeninėje veikloje, priklausymas įvairioms organizacijoms, domėjimasis šalies gyvenimu, pagarba valstybės simboliams bei valstybinių švenčių šventimas ir kiti aktyvūs pilietiniai veiksmai arba pilietinės galios.

Nors ir nemažai kalbame apie pilietinę visuomenę ir pilietiškumą, ganėtinai mažai dėmesio skiriame veiksniams, darantiems įtaką pilietiškumo formavimuisi ir raidai. Tarp tokių veiksnių verta išskirti geopolitinį kontekstą, socialines problemas, ekonominę situaciją ir bendras visuomenėje tvyrančias nuotaikas. Būtent dėl šios priežasties Lietuvos karo akademijos tyrėjai dar 2020 metais pradėjo vykdyti projektą „Modernėjimo pokyčių raiškos įtaka pilietinės visuomenės formavimuisi: teorinės įžvalgos ir praktinis pritaikomumas“. Projekto tikslas – atlikus socialinių, ekonominių, politinių ir istorinių šalies modernėjimo tendencijų analizę suformuoti integruotą rodiklių sistemą visuomenės pilietiškumo formavimui ir valdymo kryptingumui nustatyti.

KARTU SU VISUOMENE KEIČIASI IR PILIETINĖ GALIA

Dar 2012 metais Pilietinės visuomenės institutui išmatavus Pilietinės galios indeksą, paaiškėjo, kad visuomenės pilietinė galia nebeauga, dauguma visuomenės narių nelinkę burtis į kolektyvinius junginius, siekiant ginti ar patenkinti viešąjį interesą, veikiau atvirkščiai – didesnę resursų dalį turintys asmenys linkę ginti savo siaurus asmeninius interesus. Kaip teigia C. Burelli (2019), pilietinio sąmoningumo augimas skatina suvokimą, kad savanoriškas darbas ir solidarumas yra vienas iš pirmųjų žingsnių formuojant savanorystės tradicijas ir plėtojant pilietinę visuomenę. Vieni pilietiniai sambūriai atsiranda, kiti nuslopsta ir tai tampa natūralia tendencija. Galima teigti, kad modernėjant visuomenei keičiasi jos požiūris į pilietiškumą, tačiau taip ir lieka neaišku, kokie veiksniai ir kokia apimtimi, kryptimi, teigiamai ar neigiamai, lemia pilietinės visuomenės formavimąsi. Pilietinės galios, kurias sudaro pilietiniai veiksmai, auga, keičiasi, transformuojasi kartu su visuomene.

Tik gimę mes gauname pilietybę ir pasą, tačiau pilietinės galios iškart neatsiranda, jos formuojasi ilgainiui, bręstant žmogui ir tam įtakos turi įvairūs veiksniai, tokie kaip šeimos vertybės, švietimo įstaigos, socialinė aplinka, o šiandien jau ir socialiniai tinklai. Toks pilietiškumas, kokį lietuviai pademonstravo 1990 metais, 1991-ųjų sausio 13 dieną – pasikeitė, nes pasikeitė kontekstas, kuriame gyvename. Karta, gimusi laisvoje Lietuvoje, visai kitaip suvokia saugumą ir laisvės pojūtį, nes gyvena kitokiomis sąlygomis, turi daug daugiau galimybių nei sovietinėje Lietuvoje gyvenusi karta, todėl šiandienos visuomenės pilietiškumo ar atsivadavimo savo šaliai negalime lyginti su tuomečiu pilietiškumu. Juo labiau negalime nuvertinti šiandienos pilietiškumo. Keičiasi visuomenė, keičiasi ir kontekstas, kuriame gyvename. Atsižvelgiant į tai, reikia suprasti, kad turi keistis ir pilietiškumo skatinimo įrankiai bei priemonės.

DAUG PRIKLAUSO NUO MŪSŲ POŽIŪRIO

Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie Krašto apsaugos ministerijos (MPPD) direktoriaus Virginijaus Vitalijaus Vilkelio teigimu, pilietinės visuomenės vystymuisi didžiausią įtaką daro požiūris į tą reiškinį, – visuomenės rodomų iniciatyvų įvertinimas iš valstybės pusės. „Manau, kad kuo didesnė investicija būtų daroma į visuomenės iniciatyvų įvertinimą (tiek moralinį, tiek materialinį), tuo daugiau turėtume įvairiose veiklose savanoriškai dalyvaujančių žmonių.

Sutinku, kad pasakytas padėkos žodis gali būti brangesnis už materialines paskatas, tačiau turime suvokti, kad visuomenines iniciatyvas centruojantiems NGO reikia išlaikyti savo patalpas, transportą, mokėti už paslaugas ir t. t. Net 1990-ųjų savanoriams savivaldybės ieškojo būdų ir formų, kaip bent jau „nupirkti cigarečių“ ar „pripilti degalų“. Analogiją galime matyti visai neseniai vykusios pandemijos metu. Puikus pavyzdys – šaliai. Jie savanoriškai vykdė įvairias užduotis savo laisvu nuo darbo laiku, jį atėmę iš šeimų. Juk žmonėms reikėjo nuvykti į savanorystės vietas, maitintis ir pan. Jiems niekas nieko nekompensavo“, – savo pastebėjimais dalijosi MPPD direktorius.

Verta paminėti, kad MPPD – viena iš nedaugelio institucijų visoje Krašto apsaugos sistemoje, kuri tiesiogiai dirba su pilietine Lietuvos visuomene tiek savivaldos, tiek valstybiniu lygmeniu, koordinuoja jų bendradarbiavimą su nevyriausybinėmis organizacijomis. Departamento vadovas pastebi, kad didelę įtaką visuomenei ir jos nuotakoms bei pasirengimui daro geopolitinė situacija, kuri griaua „žinojimą“, kad karinė grėsmė Lietuvoje neįmanoma. „Šiuo metu, kaistant geopolitikos fonui, jaučiamas, sakyčiau, susirūpinimas ir kartu pilietinės visuomenės galios reikšmės suvokimas. Stagnacinis požiūris, kad karinės grėsmės egzistuoja kažkur, tik ne šalia mūsų, išnyko. Didžiausią taką tam suvokimui atkurti daro realūs pavyzdžiai iš istorijos, praeities ir šiandienos konkrečių situacijų iš Ukrainos, Sirijos ar kt. zonų.

GEROVĖ IR GRĖSMĖ

Gyvenimo kokybės gerėjimą galime sieti su kritinėmis situacijomis, tokiomis kaip pandemija, migrantų krizė ar karas Ukrainoje. Lietuviai ne kartą parodė, kai valstybė ištinka bėda, jie moka susimobilizuoti, sutelkti reikiamą paramą ir patys susitelkti savanorystei. Vis dėlto V. Vilkelis įsitikinęs, kad visuomenei modernėjant pilietiškumas stipriai susijęs su Valstybės gerove taikos metu, piliečiams svarbu jausti, kad jie turi dėl ko aukotis.

LKA vykdomas tyrimas „Modernėjimo pokyčių raiškos įtaka pilietinės visuomenės formavimuisi: teorinės įžvalgos ir praktinis pritaikomumas“ ir jo rezultatai turėtų atskleisti šalies modernėjimo evoliuciją vertinančius kintamuosius, atlikti jų analizę įvairiais pjūviais ir aspektais. Tyrimo rezultatai bus pristatyti atskirais leidiniais, mokslo straipsniais recenzuojamuose žurnaluose jau 2023 metų pradžioje. x

Tyrimą finansuoja Lietuvos mokslo taryba (sutarties Nr. S-MOD-21-10).

TURĖTI, KĄ GINTI...

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Valdas Kilpys

Šeimos artimųjų ir kitų brangių žmonių saugumas yra ypatingos svarbos dalykas kovojančiam kariui.

KĄ SAKO TYRIMAI?

Pasiremame VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto atlikto tyrimo rezultatais. Į klausimą, ar žmonės prisidėtų prie Lietuvos gynybos, „taip“ atsakė 42 procentai apklaustųjų (nemaža dalis pasirinko atsakymą „nežinau“). Svarbi pastaba – tyrimas buvo atliktas dar tuo metu, kai nevyko karas, bet Krymas jau buvo okupuotas.

Minimo instituto prof. Ainės Ramonaitės teigimu, panašus žmonių skaičius buvo aktyviai „sukilęs“ ir Sąjūdžio laikotarpiu. „Kartos keičiasi ir tai ne visai tie patys žmonės, tačiau, manau, galima sakyti, kad tiek Sąjūdžio metais, tiek ir dabar pasiryžusiųjų Lietuvą ginti skaičius yra panašiai didelis“, – viename iš interviu teigia A. Ramonaitė.

Dar vienas svarbus aspektas sietinas su žmonių nusiteikimu likti šalyje agresijos atveju. Jokia ne paslaptis, kad nemažai piliečių yra nusiteikę kuo skubiau palikti šalį užklupus didelėms negandoms. Regis, šis skaičius yra gerokai mažesnis, nei stereotipiškai mąstoma. Tyrimo rezultatai rodo, kad daugiau nei 60 procentų šalies gyventojų agresijos atveju nusiteikę likti Lietuvoje, tad masinės emigracijos nebūtų.

Bene paskutinis tyrimas aptariama tema buvo atliktas naujienų portalo „15min“ užsakymu kovo pabaigoje. „Norstat LT“ atlikta visuomenės apklausa rodo, kad 52 procentai Lietuvos gyventojų jungtųsi prie ginkluotos valstybės gynybos, jei šalį užpultų Rusija, o tarp karo prievolinkų – vyrų nuo 18 iki 55 metų amžiaus – šis rodiklis siekia 70 procentų. 27 procentų apklaustųjų teigė, kad dalyvautų neginkluotame pasipriešinime (39 procentų moterų ir 14 procentų vyrų).

KARTŲ KLAUSIMAS

Aukščiau paminėtas Sąjūdžio laikotarpis. Regis, Lietuvoje susiduriame su situacija, kad aktyviausiai į ginkluotą krašto gynybą įsijungtų ne dabartiniai dvidešimtmečiai ir trisdešimtmečiai, bet tie, kuriems dabar penkiasdešimt su trupučiu metų. Sakykime, iki šešiasdešimties.

Panašiai situacija susiklostė ir Ukrainoje. Brandaus amžiaus vyrai sudaro nemenką skaičių tų, kurie su ginklu gina savo valstybę. Kodėl taip nutinka? Pabandykime pasiaiškinti Lietuvos atveji. Papunkčiui.

a) Ši amžiaus grupė, tikėtina, tarnavo sovietinėje kariuomenėje. Jie praktiškai išmano rusiškąjį šovinizmą ir žino, kaip viskas vyksta pačioje Rusijoje, nes kelerius metus yra bendravę su sovietinės imperijos tautų ir tautelių atstovais. Kai suvoki ir esi savo kailiu pajutęs, išbandęs ten veikiančių socialinių mechanizmų ydingumą (korupcija, vagystės, pagarbos asmeniui nebuvimas ir t. t.), priešas nebeatrodo toks baisus. Ukrainiečiai su rusais kariauja sėkmingai pirmiausia dėl to, kad juos žino „kaip nuluptus“. Karinė, ekonominė, socialinė ir psichologinė prasme kiekvienas ukrainietis suvokia, kad jo šalis sukūrė labiau į žmogų orientuotą valstybę. Mūsų atveju šis aspektas galioja dar stipriau.

b) Šitie žmonės patys kūrė valstybę, todėl ją labiau brangina. Šios kartos asmenims nepriklausoma Lietuva nėra objektyvi duotybė, bet savo rankomis sukurtas „produktas“, kuris pareikalavo iš jų ir nemažai kentėjimo, suspaudimo ir pastangų. Priešingai – dažnam jaunuoliui laisva Lietuva yra objektyviai egzistuojanti realybė, nereikalaujanti jokių apčiuopiamų pastangų tai išsaugoti, apginti. Ne dėl to, kad abejingas, bet todėl, kad nesupranti ir neturi kitokios Lietuvos patirties.

c) Penkiasdešimtmečiai ir šešiasdešimtmečiai turi ką prarasti kalbant apie grynai materialius dalykus. Šios kartos žmonės savo materialinę gerovę susikūrė savo rankomis (nepaveldėjo, nelaimėjo loterijose ar pan.). Materiali gerovė (namai, automobilis, sodyba, tiesiog daiktai, kurie teikia komfortą ir t. t.), palyginti su sovietmečiu, pakito kartais. Į gerą, todėl santykis tarp to, kas buvo ir kas yra, – milžiniškas. Svarbu ir tai, kad sovietmetis yra išgyventas jau būnant visiškai brandžia asmenybe, ne vaiku, tad gyvenimo kokybės klausimas yra žinomas ne iš pasakojimų, o išgyventas savo kailiu.

Tai, kas pasakyta apie piliečius iki šešiasdešimties, jokia būdu nereiškia, kad ši karta yra kažkokia labai ypatinga ar labiau nusipelnusi.

Tiesiog istoriniai įvykiai taip sukrito, kad jiems teko nemažai išbandymų, sietinų su kintančia valstybės forma.

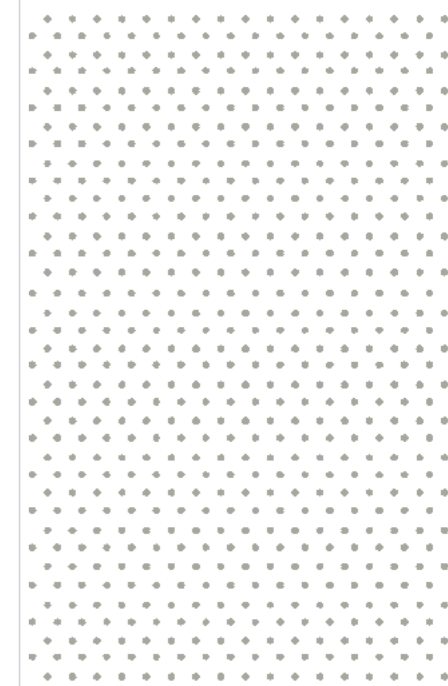
KAI SAUGŪS NAMIŠKIAI

Šeimos artimųjų ir kitų brangių žmonių saugumas yra ypatingos svarbos dalykas kovojančiam kariui. Todėl valia gintis labai priklauso ir nuo situacijos namuose, užnugaryje. Paskaičiuota, kad rėmėjų, palaikytojų turi būti bent dešimt kartų daugiau nei kovojančių su ginklu. Prisiminus spartiečių kovą dėl Termopilų, 300 karaliaus Leonido vyrų turėjo turėti 3 tūkstančius jiems padedančių spartiečių.

Džiugu ir viltinga, kad stiprinama savivaldybių komendanto institucija, kuri ir turėtų užtikrinti deramą užnugario funkcionavimą ir pagalbą kovojantiems. Piliečiai, kurie nori prisidėti prie gynybos kitais darbais būtent per komendantą, ir turėtų rasti savo vietą bendroje gynybos veikloje.

Kita vertus, dabartiniu laiku sunkiai suvokiami pertekliniai ir neretai ydingi Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo ribojimai šaunamiesiems ginklams, jų priedams bei priedėliams, nustatant jų panaudojimo pagrindus, sąlygas ir tvarką. Ką jau kalbėti apie nepaprastosios ar karo padėties įstatymus, kuriuose vis dar galima rasti nuostatų apie piliečių nuginklavimo galimybę.

Tačiau tai jau kito straipsnio tema. x

1. Lietuviai nuo seno įpratę ginti savo žemę.

KALĖDOMS, IR NE TIK: KAD ŽODIS „MEILĖ“ TAPTŲ SINONIMU ŽODŽIUI „KARYS“!

TEKSTAS: Lina Vaitiekūnaitė
NUOTRAUKOS: Eimantas Genys

„Ką, jau Kalėdos? Nespėjo baigtis pasaulio futbolo čempionatas, jau žiūrėk ir vėl Kūčios, Kalėdos...“ Kalbėdamas apie Kalėdas, negaliu pamiršti šio nugirsto smagaus dviejų jaunų žmonių pokalbio. Žinau, kad tarp jūsų yra ir nuoširdžiai tikinčiųjų (kuriems prieš Kalėdas buvo ne tik futbolas, bet ir adventas), ir nuoširdžiai nežinančiųjų, kas yra Jėzaus gimtadienis, kai „kelias dienas metuose reikia apsimesti, kad Dievas yra...“ – į žurnalo „Trimitas“ skaitytojus kreipiasi Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kapelionas mjr. bažn. t. dr. Mindaugas Sabonis, atkreipdamas dėmesį, kaip kiekvienas iš mūsų savaip pasitinka Jėzaus Kristaus gimimo šventę – Kalėdas.

1

15

Klausiamo Mindaugo, kaip iš tikrųjų galėtume ir turėtume pasitikti šią šventę ir joje dalyvauti, kaip ją priimti tiek tikinčiajam, tiek nematančiajam Dievo kaip žmogaus gimimo prasmės.

Ką galėtų duoti Kalėdų laukimas ir šios šventės laikotarpis?

Išpildytas adventinis pažadas, įžadas, be abejo, leis pasijusti stipresniam, geresniam. Verta šiuo metu susimąstyti apie savo gyvenimo prasmę, tikslą. Labai tinka savęs paklausti: kodėl gimiau, esu, gyvenu, ką veikiu?

Čia galbūt tiktų trijų statybininkų, kurie paklausti, ką daro, atsakė skirtingai, pavyzdys. Pirmasis: „Dedu plytą prie plytos.“ Kitas: „Statau sieną.“ O trečiojo atsakymas: „Statau Katedrą!“ Kalėdų laukimas ir pačios Kalėdos gali padėti gyvenimą suvokti kaip kažką daugiau nei vien tik „plytos ant plytos dėjimą“.

Ką galime atrasti šiuo laikotarpiu?

Mane šiuo laikotarpiu „persekioja“ vadinamasis „meilės himnas“ (Šventojo Rašto žodžiai). Šį apaštalo Pauliaus Pirmąjį laišką korintiečiams labai mėgsta jaunavedžiai. Taip jau sutapo, kad jį girdėjau ir kine, ir klausydamasis radijo. Po advento išpažinties mano konfesarijus kaip atgailą liepė šią Šventojo Rašto vietą lėtai perskaityti ir apmąstyti. Ypač patiko mūsų Ordinariato arkivyskupo Gintaro Grušo pamokslas, pasakytas mišiose kariuomenei. Arkivyskupas paprašė „meilės himne“ žodį „meilė“ pakeisti žodžiu „karys“. Ir štai kas išėjo: „Karys

1. Lietuvos karo akademijos kapelionas mjr. bažn. t. dr. Mindaugas Sabonis: „Dievas per Kalėdas tapo žmogumi ir labai nori, kad ir tu toks taptumei.“

2. Advento vainikas – Šv. Kalėdų laukimo simbolis: 4 žvakės – 4 įžadų, pažadų (bandymų būti geresniam) savaitės.

kantrus, karys maloningas, jis nepavydus; karys nesididžiuoja ir neišpuiksta. Jis nesieltgia netinkamai, neieško savo naudos, nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga, nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Jis visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa išveria...“

Anksčiau apie tai nesusimąstydavau. Karys gali būti meilės sinonimu. Nemylintis karys – tai kario karikatūra...

Ko palinkėtumėte? Kokie kalėdiniai linkėjimai tiktų kiekvienam iš mūsų?

Linkėti reikėtų visam mūsų išsigandusiam, susipriešinusiam, kariaujančiam pasauliui. Lietuvos vyskupai savo adventiniame sveikinime labai taikliai pažymėjo, kad mūsų suskilimo, beprotybių ir karų priežastis yra nepagarba mūsų Kūrėjui – Dievui ir jo iškiliausiam kūriniumi – žmogui. Todėl per Kalėdas Jėzų žaislą, Jėzų papuošalą, Jėzų talismaną, Jėzų kaip nešvarių machinacijų ar politikos detalę meskime į šiukšlių dėžę ir leiskime gimti Dievui. Dievas per Kalėdas tapo žmogumi ir labai nori, kad ir tu toks taptumei.

Neužtenka vien nesipriešinti tikėjimui ar mūsų postsekuliariojoje visuomenėje Jėzui priskirti ją koreguojančio, padedančio jai „nenuvažiuoti nuo bėgių“ funkciją. Jėzui rūpi ne geopolitika, o tavo gyvenimas! Jis nori būti ne socialinės terapijos fikcija, o kad tu pajustum gyvenimą „ir apščiai jo turėtum“ [plg. Jn 10, 10].

Tuomet kaip nekovoti ne tik su priešu, bet ir su savimi?

Kariaujama iš puikybės. Čia padės nuolankumas, kuris nebūtinai turi būti nusižeminimas. Nuolankumas – tai mokėjimas priimti tiesą apie save ir apie kitus. Didžiadvasiško ir nuolankumo dorybes reikia ugdyti. Tai sunkaus darbo ir tam tikra prasme kovos su savimi rezultatas.

Negalėčiau atsakyti į klausimą, kaip padaryti taip, kad su mumis kiti nekovotų. Juk aplink žvakę taip pat visada suksis drugeliai ir visokie vabzdžiai. Bet argi žvakė gali ir turi ką nors keisti? [Charlesas Dickensas, „Didieji lūkesčiai“]. Tiesiog stenkitės būti šviesos kariai. Karas Ukrainoje ir ukrainiečių воїни світла – geriausias pavyzdys, kaip bus sunku „drugiams ir vabzdžiams“ kovoti su šviesa. x

+ Verta šiuo metu susimąstyti apie savo gyvenimo prasmę, tikslą. Labai tinka savęs paklausti: kodėl gimiau, esu, gyvenu, ką veikiu?

2

PAŠVENTINTA LŠS V. PUTVINSKIO-PŪTVIO KLUBO VĒLIAVA

TEKSTAS: Stasys Ignatavičius
NUOTRAUKOS: Romas Eidukevičius

LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo įstatų 6 straipsnis skelbia: „Klubas turi savo ženklą, gali turėti ir vėliavą...“ Apie savo vėliavą klube buvo kalbėta jau seniai. Buvo siūlomi įvairūs projektai – su LŠS įkūrėjo Vlado Putvinskio išsiuvinėtu atvaizdu, Šaulių sąjungos tradicinėje vėliavoje po organizacijos ženklu išsiuvinėti klubo pavadinimą.

Galutinai buvo apsispręsta liepos 30 dieną įvykusiame klubo tarybos ir skyrių pirmininkų išplėstiname posėdyje. Jame buvo nutarta įpareigoti klubo tarybos narį, V. Putvinskio vaikaitį architektą Stasį Pūtvį parengti vėliavos projektą, su kuriuo klubo nariai susipažino rugsėjo 10–11 dienomis per klubo organizuotą sąskrydį Graužikų dvarvietėje. Projektui pritarus, prasidėjo vėliavos siuvinimas... Klubo taryboje buvo nuspręsta vėliavą šventinti lapkričio 27 dieną Kaune, Šv. Jurgio Kankinio bažnyčioje, ir kad šventinimo apeigas atliks klubo kapelionas kunigas dr. Saulius Paulius Bytautas, šventinimo liudininkais buvo pakviesti LŠS vadas plk. Albertas Dapkus ir ilgametė šaulė, klubo bendražygė dr. Gintarė Skaistė. Viskas buvo suderinta su dabartiniu Šv. Jurgio konvento gvardijonu Tomu Žymantu, kuris leido po vėliavos šventinimo vienuolyno menėje surengti kavos popietę.

Pora savaičių ruošimosi (reikėjo parengti vėliavos šventinimo aktus, suderinti, kas kals vinutes, pakviesti klubo narius ir svečius į šventinimo ceremoniją). Be

16

to, likus dviem dienoms iki šventinimo sužinojome, kad klubo kapelionas negalės atvykti į Kauną ir pašventinti vėliavos. Tad reikėjo prašyti, kad vėliavą pašventintų Šv. Jurgio konvento gvardijonas kunigas Tomas Žymantas. Pagaliau atėjo lapkričio 27-oji. Vėliavos šventinimo ceremonija prasidėjo mišiomis, kurias aukojo kunigas T. Žymantas. Pasibaigus mišioms, LŠS Garbės sargybos kuopos šauliai, vadovaujami putvinskio, kuopos vado Sauliaus Slavinsko, prie altoriaus atnešė šventinamą vėliavą. Šventinimo ceremoniją moderuoti buvo patikėta putvinskio ats. mjr. Gediminui Reutui. Prie vėliavos stovint šventinimo liudininkams LŠS vadui plk. A. Dapkui ir šaulėi dr. G. Skaistei, kunigas T. Žymantas sukalbėjo maldą ir pašventino vėliavą palinkėdamas, kad ši vėliava klubo narius vestų į naujus žygius ir darbus Lietuvai. LŠS vadas plk. A. Dapkus kalbėjo, kad vėliava yra ne šiaip audeklas, o simbolis ir švyturys, vedlys įgyvendinant Šaulių sąjungos įkūrėjo ir ideologo Vlado Putvinskio suformuluotus valstybės gynėjo ideologijos priesakus, kurių pagrindinis uždavinys išsiuvinėtas pašventintoje vėliavoje: „Ginti Lietuvos nepriklausomybę ir Lietuviškąją žemę.“ Liudininkams, klubo tarybos nariams ir skyrių pirmininkams (reikia paminėti, kad į klubo vėliavos šventinimą, be kauniečių, atvyko putvinskiočiai iš Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Tauragės, Jurbarko, Kėdainių ir Vilniaus) pasirašius šventinimo aktus, vinutes prie vėliavos koto prikėlė LŠS vadas plk. A. Dapkus, šaulė dr. G. Skaistė, klubo prezidentas Stasys Ignatavičius, V. Putvinskio provaikaitis, klubo tarybos narys architektas Stasys Pūtvis, klubo viceprezidentai Jurgis Škėrys ir Liutauras Trumpulis, klubo garbės narys, buvęs Lietuvos kariuomenės vadas ats. gen. lt. Jonas Vytautas Žukas, klubo narys, Gynybos štabo J7 valdybos viršininkas plk. Aleksiejus Gaiževskis, klubo tarybos nariai dim. brig. gen. Česlovas Jezerskas, ats. mjr. Židrūnas Šadauskis. Šioje ceremonijoje talkino žymaus Šaulių sąjungos veikėjo, buvusio ilgamečio LŠS Centro valdybos pirmininko Antano Žmuidzinavičiaus (buvo vedęs V. Putvinskio seserį Mariją) palikuonis, putvinskietis Paulius Stasiukaitis.

Prikalus vinutes, LŠS vadas pašventintą vėliavą perdavė klubo prezidentui, kuris, priimdamas vėliavą, priklaupė ir pabučiavo jos kraštelį.

Nusifotografavę bendroje nuotraukoje, vėliavos šventinimo iškilnių dalyviai buvo pakviesti į vienuolyno menę pabendrauti prie puodelio kavos, šaltų užkandžių ir saldumynų. Jaukioje menėje popietę pradėjo klubo prezidentas S. Ignatavičius, kuris sakė, kad vėliavos šventinimas – tai startas ir pasiruošimas kitiems, 2023 metams, kurie Lietuvos Respublikos Seimo paskelbti Vlado Putvinskio metais jo 150-ųjų gimimo metinių proga. Darbų kitiems metams numatoma daug ir ši vėliava skatins klubo narius atsakingai ir sąžiningai vykdyti savo šaulio, o juo labiau putvinskio pareigas Šaulių sąjungai ir Lietuvai. Jis susirinkusiuosius informavo, kad jau baigiamas gaminti 2023 metų kalendorius ir už tai padėkojo Dainiui ir Astai Bikuličiams, V. Putvinskio proprovaikaitė Milda Pūtvytė-Gaulienė suredagavo monogramą „Vladas Gerardas Putvinskis“, tariamasi dėl dokumentinio filmo apie V. Putvinskį pastatymo, numatomos konferencijos, parodos, sąskrydis Graužikų dvarvietėje ir kitų darbų. Tai savo kalboje, vykstant žiauriam karui Ukrainoje ir didvyriškai kovojant ukrainiečiams, pabrėžė ir LŠS vadas plk. A. Dapkus – pagrindinis klubo uždavinys yra ideologinis darbas, Nepriklausomybės kovų didžiaviryū atminimo įamžinimas, Lietuvos ir Šaulių sąjungos istorinio paveldo išsaugojimas. Popietės metu iškilmingai klubo nario pažymėjimai ir ženkleliai buvo įteikti LŠS vadui plk. A. Dapkui ir KASP Dariaus ir Girėno 2-osios rinktinės vadui plk. lt. Vaidui Vasiliauskui (į Šaulių sąjungą įstojo 1995 metais). Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vadas ats. kpt. Vytautas Žymančius už pagalbą ir paramą organizuojant trijų dienų karinius mokymus Kaišiadoryse įteikė rinktinės padėkos raštą verslininkui Algimantui Radvilai.

Broliškoje aplinkoje ir maloniai bendravę iškilnių dalyviai išsiskirstė į namus. Kiekvienas išsivežė dalelę gražių prisiminimų ir įspūdžių, kiekvienas pasiryžęs naujiems darbams ir žygiams **TĖVYNĖS LABUI... x**

1

1. Vėliavos šventinimo ceremonija.

2. Vlado Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas Stasys Ignatavičius kala vinutes.

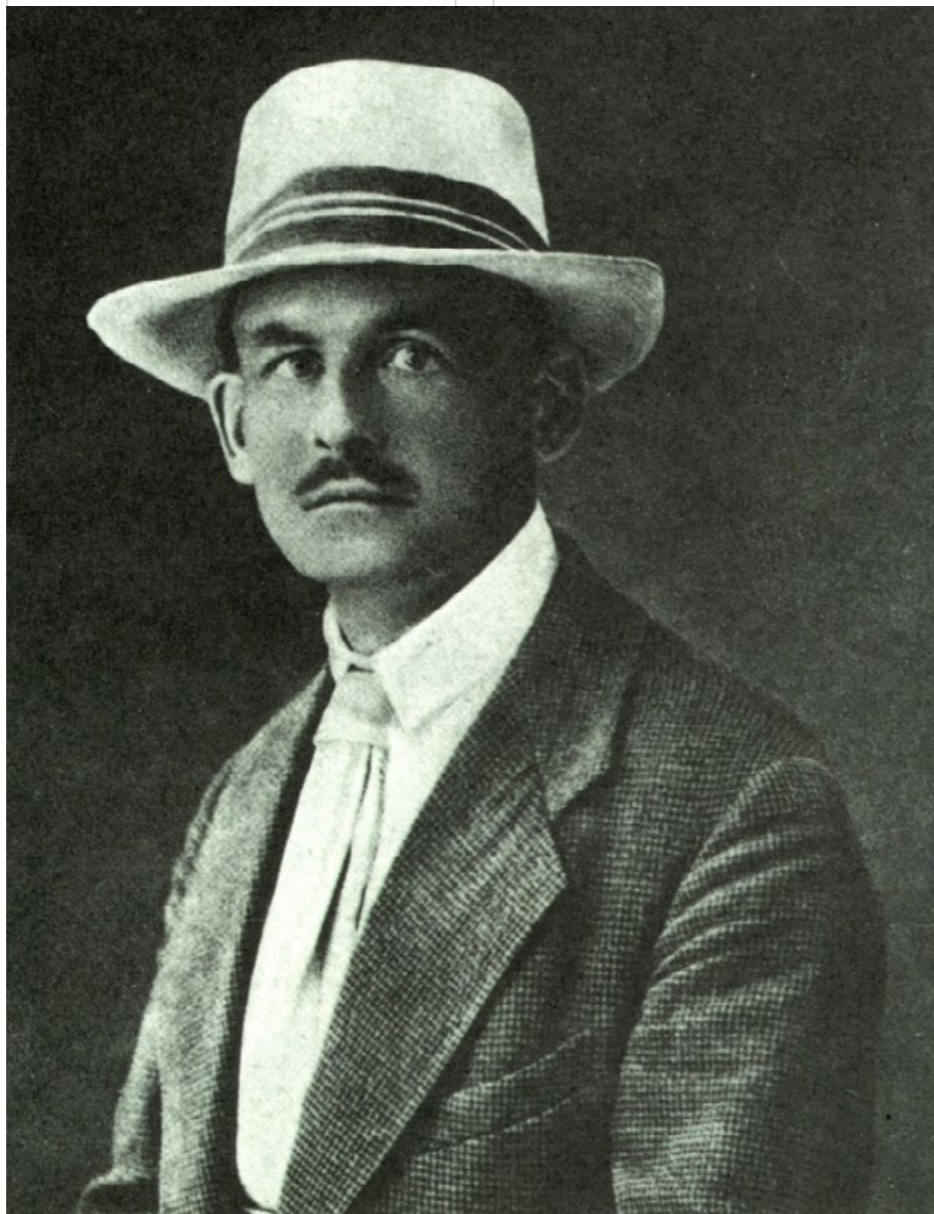
2

PROFESORIAUS TADO IVANAUSKO 140-OSIOMS GIMIMO METINĖMS

TEKSTAS: Stasys Ignatavičius

Šauliškumas – tai kova prieš blogį, kova už laisvės siekius, kova už visas gerąsias žmogiškąsias savybes. Tado Ivanausko, kaip kovotojo, šauliškiosios savybės ėmė reikštis dar jam mokantis Varšuvos gimnazijoje. Apie mokslą Varšuvos gimnazijoje pagal Tado Ivanausko prisiminimus Rimanto Budrio sudarytoje knygoje „Tadas Ivanauskas. Aš apsisprendžiau“ rašoma: „...Bet štai aš Varšuvoje, esu gimnazijos mokinys, visi mano draugai grynai lenkai, nei iš Lietuvos, nei iš Gudijos nėra nė vieno. Jie pašlepa mane, tyčiojasi iš mano tarmės, pravardžiuoja mane. Aš irgi jaučiau, kad mes ne tie patys žmonės, tarp mūsų yra kažkoks skirtumas. Jie žino, kad jie yra lenkai ir turi tam pagrindą, jie gyvena Lenkijoje, kalbasi tarp savęs gryna lenkų kalba. Aš jaučiausi lietuviu, bet lietuviškai nekalbu, o lenkai tyčiojasi iš mano lenkiškai-gudiškai-lietuviško žargono...“

1. Tadas Ivanauskas.

1

T. Ivanauskui Šaulių sąjungos įstatų reikalais ne kartą teko dalyvauti susitikimuose su krašto apsaugos ministru Antanu Merkiu ir kariuomenės vadu generolu Silvestru Žukausku.

T. Ivanauskas, neapsikęsdamas su bendramoksliais, mokytojais, o ypač su gimnazijos inspektoriumi Šimanovskiu, kurį vadino Šimpanzu, darėsi vis neklusnesnis ir jūžlesnis: „...pasidariau dar jūžlesnis ir pagaliau per vieną griežtą pasikalbėjimą, visiškai neviltingas apimtas, į akis pavadinau jį Šimpanzu...“ Tai lėmė, kad buvo pašalintas iš gimnazijos su „vilko bilietu“. Laimei, kad Tado tėvas tuo metu gyveno Peterburge ir ėjo aukštas pareigas, turėjo plačių pažinčių. Jis buvo priimtas mokyti į Peterburgo 10-ąją berniukų gimnaziją, kurioje santykiai tarp mokytojų ir mokinių buvo visiškai žmoniški. Baigęs šią gimnaziją, Peterburgo ir Sorbonos universitetus, 1910 metais T. Ivanauskas grįžo į Peterburgą, kur organizavo mokslo priemonių laboratoriją-dirbtuvę, kuriai vadovavo, kol 1917 metais nacionalizavo bolševikai.

1918 metų gegužės mėnesį, netrukus po Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto paskelbimo, T. Ivanauskas, kaip Lietuvos Vyriausiosios Tarybos Rusijoje delegacijos narys, sugrįžta į Lietuvą. Matydamas sunkią padėtį švietimo srityje, jis Musteikoje (Varėnos rajone) įsteigė pirmą toje vietoje privačią lietuvišką mokyklą, kurioje nemokamai mokėsi aplinkinių miestelių ir kaimų vaikai, kurį laiką šioje mokykloje mokytojavo ir pats T. Ivanauskas. 1919 metų birželio pabaigoje, kai Lietuvą puolė bolševikai ir lenkai, grėsė bermontininkų įsiveržimas, profesorius T. Ivanauskas aktyviai įsijungė į Vlado Putvinskio, Mato Šalčiaus, Antano Žmuidzinavičiaus, Antano Žukausko-Vienušio, Balio Sruogos, Miko Mikelkevičiaus, Fausto Kiršos ir kitų Lietuvos inteligentų-patriotų steigiamos sukarintos visuomeninės Lietuvos šaulių sąjungos veiklą. Buvo vienas iš pirmųjų šios gynybinės Lietuvos visuomeninės

organizacijos pradininkų ir aktyvistų. Jis drauge su kitais organizacijos įkūrimo iniciatoriais Kaune, Vytauto kalno aikštelėje, lankė rikiuotės ir naudojimosi ginklais treniruotes, kurias vedavo karininkai Kazys Musteikis (vėliau brigados generolas, paskutinis tarpukario Lietuvos krašto apsaugos ministras) ir Jonas Sutkus (vėliau divizijos generolas), kvietė žmones stoti į organizaciją, važinėjo po Lietuvą ir būrė šaulių-partizanų būrius kovai su bolševikais, lenkais ir vėliau su bermontininkais, tarp gyventojų platino patriotinius atsisaukimus, aktyviai veikė sužlugdant lenkų POW (*Polska organizacija wojskowa*) organizacijos ruošiamą perversmą. Rimanto Budrio knygoje apie šį ruošiamą lenkų sąmokslą rašoma: „...apie lenkų kėslus žinojo ir mūsų pusiau kariška, pusiau civilinė Šaulių sąjunga, Vlado Putvinskio vadovaujama, ir atidžiai stebėjo įvykius. Nors dalis Lietuvos vyriausybės, be kitų ir pats prezidentas Antanas Smetona, vengė panaudoti drastiškas priemones, vis dėlto premjeras Mykolas Sleževičius savo atsakomybe įsakė areštuoti svarbiausius perversmo veikėjus. Buvo suimti K. Blaževičius, J. Kudzevičius, St. Niekrašas, N. Sipavičius ir J. Aukštuolaitis. Kaune buvo paskelbta apgulties būklė...“

Tuo laiku Šaulių sąjunga dėjo pastangas išgauti konkrečių duomenų apie POW sudėtį, tarp kitko, buvo sužinota, kad šios organizacijos archyvas yra Jono Niekrašo žinioje ir užkastas jo sode Pakalnės gatvėje (dabar Vlado Putvinskio gatvė, prie pat funikulieriaus). Tame sode man kartu su kitu šauliu Mikelkevičium vieną naktį teko eiti sargybą. Į Lietuvos vyriausybės rankas pateko visas POW narių ir jų šalininkų sąrašas. Rugsėjo 23 dieną buvo areštuoti R. Kovalecas ir J. Niekrašas. Taigi kauniškis POW padalinys nustojo gyvavęs. Sąmokslu dalyvių byla prasidėjo 1920 metų gruodžio 14 dieną ir truko iki gruodžio 24 dienos...“

Dr. Jono Matuso „Šaulių sąjungos istorijoje“ skyriuje „Lenkų karinės organizacijos (POW) sukilimo nuslopinimas“ randame, kad sąmokslu organizatoriai buvo sudarę jiems nepalankių ir pavojingų asmenų sąrašus. Rašoma: „Mūsų žymieji vyrai buvo suskirstyti į pavojingus ir palankius. Sakykim, sudarytas šaulių-partizanų, kurie pasiryžę kovoti, sąrašas. Čia randame: Pūtvį Vladą, Leoną Petrą, Žmuidzinavičių Antaną, Ivanauską Tadą, ...“ Aišku, pavykus sąmokslui, T. Ivanauskas būtų suimtas ir nežinia koks būtų jo tolesnis likimas. 1919 metų liepos mėnesį T. Ivanauskas buvo išrinktas į Šaulių sąjungos organizacinę grupę organizacijos pagrindinių teisinių dokumentų projektams rengti, kurie jau rugpjūčio 20 dieną buvo pateikti Šaulių sąjungos narių visuotiniam susirinkimui.

Šiame susirinkime jis drauge su Vladu Putvinskiu (pirmininkas), Matu Šalčiumi, Vladu Stašinsku ir Miku Mikelkevičiumi buvo išrinkti į Lietuvos šaulių sąjungos Organizacinę komisiją (Centro valdyba). Šiai komisijai, kitaip vadinamai laikinajai centro valdybai, susirinkimo metu buvo pavesta galutinai parengti ir priimti organizacijos įstatus, kuriuos jau rugsėjo 15 dieną patvirtino tuometis krašto apsaugos ministras Antanas Merkys. T. Ivanauskui Šaulių sąjungos įstatų reikalais ne kartą teko dalyvauti susitikimuose su krašto apsaugos ministru Antanu Merkiu ir kariuomenės vadu generolu Silvestru Žukausku. Pasibaigus Nepriklausomybės kovoms, profesorius T. Ivanauskas vėl rimčiau įniko į mokslinį darbą, nors šauliškumo neapleido ir kiek leido laikas dalyvavo šaulių organizuojamuose renginiuose.

Be veiklos Šaulių sąjungoje, T. Ivanauskas reikėsi ir kitose visuomeninėse organizacijose: Lietuvai gražinti draugijoje, Lietuvos dviratininkų sąjungoje, Lietuvos gamtinių draugijoje, buvo Lietuvos Taisyklingosios medžioklės draugijos įkūrėjas ir ilgametis pirmininkas, Lietuvos medžiotojų draugijos garbės pirmininkas, Tarptautinio intelektualinio bendravimo komisijos narys, drauge su žmona Honorata įsteigė Gudų veikimo centrą, jį matome ir kitų organizacijų veikloje. Pirmosios sovietinės okupacijos metu okupantų valdžia daug dėmesio į gamtinių ir mokslininkų nekreipė, tačiau antrą kartą sovietams okupavus Lietuvą jis su žmona vos išvengė tremties. 1944 metų lapkričio mėnesį atvykę enkavedistai į jo namus suimti profesorius nerado (buvo išvykęs moksliniais reikalais), o Honorata apsimetė tarnaitė (tų laikų kaimynų prisiminimai), tad sovietiniai saugumiečiai išvyko be nieko. Vėliau, matyt, jo nuopelnai mokslo srityje lėmė, kad sovietų valdžia į jo praeitį ėmė žiūrėti atlaidžiau ir jam suteikė LTSR nusipelnusio mokslo veikėjo vardą, tačiau tai nebuvo visas jo mokslinio darbo įvertinimas. Matyt, sovietų valdininkai vis dar prisiminė jo visuomeninę patriotinę veiklą tarpukario Lietuvoje ir jo meilę Lietuvai, tad į jo šeimos aplinką buvo įfiltruotas sovietinio KGB agentas, kuris persekiojo profesorių iki pat jo mirties. Profesorius, žymus tarpukario Lietuvos visuomenės veikėjas, mokslininkas, vienas iš Šaulių sąjungos pradininkų T. Ivanauskas mirė 1970 metų birželio 1 dieną ir palaidotas Tabariškių kapinaitėse, netoli gimtosios Obelynės.

Ryšų žymenį Lietuvos šaulių organizacijoje paliko ir jo žmona Honorata Paškauskaitė-Ivanauskienė, kuri buvo viena iš šaulių moterų vadovių, šauliškų vaikų aikštelių steigėja, Koordinacinės šaulių moterų tarybos narė. x

TARPUKARIO KAIME PER KALĖDAS KRUPNIKU IR TORTAIS MIESČIONYS NEATSIPIRKDAVO

TEKSTAS: Birutė Malaškevičiūtė

Kalėdos – metas, kai draugėn susiburia artimi žmonės, džiaugiasi buvimu kartu ir vienas kitam dovanoja ne tik bendravimo akimirkas, tačiau ir šventines dovanas. Jas gavus akys pirmiausia nužvelgia ir įvertina, kaip ji supakuota. Vėliau vertinama, kokia dovana.

1. Nuotrauka, išspausdinta šventiniame 1937 metų žurnale „Motina ir vaikas“.

Taip ir dėl daugelio mūsų matomų vaizdų (nuotraukų, piešinių, plakatų, afišų, paveikslų ir t. t.) – pirmiausia užfiksuojame reginį ir tik tada skaitome, kas parašyta. Nors užrašai neretai būna daug iškalbingesni. Kaip ir ši nuotrauka: žemiškas vaizdas, šiltai aprėdytas vaikas – miela. Tik paskui perskaitome: „Nesėdėsi gi prie knygų. Kai Kalėdom tiek prisnigo...“ Nuotrauka buvo išspausdinta šventiniame 1937 metų žurnale „Motina ir vaikas“. Lyg ir nieko ypatingo, tačiau... Tais metais „Lietuvos aidas“ nemažai dėmesio skyrė Kalėdų dovanų klausimui ir rekomencijoms, kokios jos turėtų būti ir kaip jas išrinkti. Vienas iš siūlymų – dovanoti knygą. Kalėdų dovanų teikimas buvo labiau paplitęs miestuose nei kaimuose. Manyta, kad tai miesčionių išsigalvojimas.

Artėjant 1937 metų pabaigai pradėta skelbti, kad miestuose galų gale po truputį nyksta paprotys rengti prašmatnias Kalėdų puotas su gausybe įmantrių valgių ir gėrimų. Tam išleidžiama daugybė pinigų, net jei esi tik kvietinis svečias: dovanos, apdarai ir pan. Lankantis pas kitus, ateidavo ir tavo eilė rengti pritrenkiantį susiėjimą, kurį ilgai apkalbėtų ir atėjus kitoms šventėms būtinai prisimintų, kaip buvo smagu, o lyginant puotas liktum lyderiu. Valdininkai pusiau juokais, pusiau rimtai sakydavo, kad per porą Kalėdų puotų dienų labiau pavargsti nei per visus metus dirbdamas kontoroje. Vien paskelbimu, kad puotos nyksta, jų neišnaikinsi. Tačiau miesčionys, kuriems ši mintis patiko, gelbėdamiesi nuo pareigos vaišinti ar viešėti bėgo į kaimus pas giminačius. Šie kalėdiniai dezertyrai glėbiais temdavo į kaimą dovanas, norėdami pasirodyti, kaip jiems nusisekė gyvenimas. Šeimose dovanų klausimą dažniausiai išsprėsdavo žmona: prikepdavo visokių pyragaičių, pyragų ir tortų, kurių gamtinimo buvo išmokusios

kulinarijos kursuose ar iš perskaitytų receptų moteriškuose žurnaluose. Privirdavo krupniko, priruošdavo antpilų. Ir dumdavo tėviškėn tik su vienu rūpesčiu. Ir tortai nesutrupėtų. Kaimuose labiausiai patikdavo gėrimai, smagiai mušę į galvą, į tortus su margaspalviais glaisiais žiūrėdavo kiek įtariai, bet iš mandagumo girdavo.

Kartais miesčionys nutardavo neapsiriboti gėrimais ir saldėsiais, nupirkdavo kokį gabaliuką audinio drabužiui. Kiek liūdniau būdavo, jeigu sumanydavo nupirkti jau pasiūtą rūbą, – kaimas greitai išbrokuodavo: tai per pirštą per trumpa, tai melsvi dryželiai geriau būtų buvę raudoni. Ir ką tuomet? Nei per pirštą trūkumo prisiūsi, nei melsvų dryželių raudonai nenudažysi.

„Lietuvos aidas“ trumpai drūtai patarė: „Kalėdinės dovanas savo artimiesiems kaime parenkant reikia daug jautrumo, išmanumo ir nuovokos, kokia dovana gali būti naudingiausia ir ilgiausiai džiuginti apdovanotojo širdį.“ Netrukus paskelbė ir Kalėdų dovanų šūkį „Šiandieną knygai ir laikraščiu kelias į kaimą platėja“. Ir pažėrė argumentų: „Mūsų kaimo kultūra sparčiai kyla ir jis jau toli gražu nebėra toks, kokį mes palikome prieš 15–20 metų. Kiti skoniai, kiti reikalavimai, kiti nusimanymai. Dėlto dažniausiai ir atsiranda tas vadinamasis griovys tarp kaimo ir miesto, kad mes išėjome iš vienokio kaimo ir manome, kad jis toks tebėra. Tuo tarpu kaimas yra smarkiai paūgėjęs ir tai, kuo kitados mes galėdavome savo artimuosius kaime džiuginti nebeteko pirmąkart vertės. Ir kaime iškilo naujos vertybės tik kartais mes jų nesuvokiame.“

Kultūra kaime yra toli pažėngusi ir kaimas jau ne cackių, o kultūrinių vertybių reikalauja. Gero krupniko bonką ar gatavą.

Kalėdų dovanų teikimas buvo labiau paplitęs miestuose nei kaimuose. Manyta, kad tai miesčionių išsigalvojimas.

Kauno krautuvėje nebrangiai pirktą suknelę mūsų sesės ir broliai pagirs, bet ir pamans: „Na, tas gerai, bet patys būtume geriau pasigaminę ar pirkę.“

Tikėkite, geriau nudžiugs artimieji Kalėdoms dovanų gavę gerą laikraštį, dienraštį metams ar pusmečiui, keletą gerų knygų.“

Pasisvečiavimo kaime sėkmė priklausė ir nuo to, ar miestietė šeimninė labai puldavo diriguoti virtuvėje. Prisiskaičiusi įmantrių receptų pradėdavo eksperimentuoti. Ir nebūtinai sėkmingai. Su malonumu buvo skanaujama „Čirškinta žuvis“, o išgirdęs, kad bus „Silkių ritinėliai“, ne vienas kaimietis, išklausęs receptą, pradėdavo gailėti produktų: „Agurką ir kiaušinį smulkiai sukpojame ir išdėstome ant silkių skiltelių, kurias po to susukame, švariu šipulėliu susegame, miltais apvoliojame, padažome į išplaktą kiaušinį, apibarstome džiūvėsiais ir kepame aliejuje ar kitokiuose riebaluose. Valgoma su raugintais kopūstais ir kitokiomis salotomis.“ Paragavę šnibždėdavosi, kad silkė skaniausia su virtomis bulvėmis ir svogūnais. Jei Kalėdų dieną viešnia pareikšdavo, kad kimš kopūsto galvą mėsa ir keps krosnyje, o padažui gamins majonezą, jai buvo siūloma tiesiog pailsėti ir nebėgioti aplink puodus. Pasibaigus šventėms ir šeimnininkai, ir svečiai lengviau atsikvėpdavo: vieni – grįždavo į miestą prie savų įmantrybių, kiti – toliau ramiai gyveno be keptų silkių. x

Nesėdėsi gi prie knygų, Kai Kalėdoms tiek prisnigo...

NUOŠIRDŽIAUSIAI SVEIKINAME:

Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių (Alytaus apskr.) 1-osios rinktinės šaulius:

MODESTĄ STRAMKAUSKĄ – 50 m.
ALGĮ KAŠĘTĄ – 60 m.
ARŪNĄ DULKĮ – 50 m.

Vytauto Didžiojo šaulių (Kauno apskr.) 2-osios rinktinės šaulius:

JONĄ ANDRIUŠKEVIČIŲ – 70 m.
SALVINIĄ ŽYGELIENĘ – 65 m.
DAINĄ SMAILIENĘ – 55 m.
SIGITĄ MARTIKAITYTĘ – 25 m.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių (Šiaulių apskr.) 6-osios rinktinės šaulius:

RIMANTĄ GURSKĮ – 50 m.
KAROLĮ SANKAUSKĄ – 40 m.

LDK Kęstučio šaulių (Tauragės apskr.) 7-osios rinktinės šaulius:

IGNĄ ŽUKAUSKĄ – 30 m.
INGRIDĄ ŠETKUVIENĘ – 45 m.
ROMĄ ŠVELNĮ – 55 m.
MINDAUGĄ EIGĖLĮ – 40 m.

Žemaitijos šaulių (Telšių apskr.) 8-osios rinktinės šaulius:

ROMĄ KIRŠĮ – 45 m.
SONATĄ MAIGAITĘ – 35 m.

Plk. Prano Saladžiaus šaulių (Utenos apskr.) 9-osios rinktinės šaulius:

DANUTĘ VALANČIŪNAITĘ – 65 m.
ANTANĄ JAKAIČIŲ – 50 m.

Karaliaus Mindaugo šaulių (Vilniaus apskr.) 10-osios rinktinės šaulius:

ANDRIŲ DAUBARĄ – 45 m.
ARTŪRĄ LAUKAITĮ – 65 m.
MONIKĄ MAMINSKAITĘ – 35 m.
AGNĘ BARYSIENĘ – 40 m.
DAIVĄ MINKĘ – 35 m.
RYTĄ STALNIONĮ – 40 m.
DARIŲ PAVILONĮ – 40 m.
EDVINĄ TARANDĄ – 35 m.
ROBERTĄ BELIŪNĄ – 50 m.
TOMĄ MIKĖNĄ – 40 m.
GINTARĄ BARKAUSKĄ – 55 m.
VAIDĄ UBARTAITĘ – 40 m.
INESĄ BAKANAVIČIENĘ – 40 m.
LIUTAURĄ GRIEŽĘ – 45 m.
TOMĄ MIELIAUSKĄ – 45 m.
JONĄ MITAŠIŪNĄ – 40 m.
VITALĮ LISAUSKĄ – 55 m.
VAIDĄ SINICĄ – 40 m.
SAID DADAŠEV – 35 m.
ANDRIŲ SKORUPSKĄ – 40 m.
DARIŲ ZAKARAUSKĄ – 45 m.
GINTAUTĄ GARBANOVA – 50 m.
RAIMONDĄ ČERNIAUSKĄ – 60 m.
ARTŪRĄ ARMONAVIČIŲ – 55 m.
GINTAUTĄ MIKNEVIČIŲ – 60 m.
DALIŲ RAZAUSKĄ – 55 m.
LINĄ KAVALIAUSKĄ – 50 m.
GINTARĄ DŽIOVĖNĄ – 50 m.
GEDIMINĄ VARPIOTĄ – 50 m.
MINDAUGĄ JURŠĮ – 45 m.
VIRGINIJŲ JAKUTĮ – 45 m.
TOMĄ PIGAGĄ – 45 m.
MINDAUGĄ DILBĄ – 45 m.
VAIDĄ LUKOŠEVIČIŲ – 45 m.
ORESTĄ VARANAVIČIŲ – 40 m.
PAVEL ROGOVIČ – 40 m.
KASTĘ MATEIKAITĘ-PIPIRIENĘ – 40 m.
TOMĄ GIRULSKĮ – 40 m.

„KLAIPĖDOS SUKILĖLIŲ KELIAIS“

KVIEČIA TRADICINIS PĖSČIŲJŲ NAKTIES ŽYGIS

Šiais metais žygis skiriamas Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos šimtmečiui.

Žygio dalyviai kviečiami įveikti 25 kilometrų atstumą iš Kretingos į Klaipėdą, 1923 m. Klaipėdos sukilimo dalyvių keliu.

J. K. CHODKEVIČIAUS G. 1B,
KRETINGA

25 KM

JAUNYSTĖS G. 1,
KLAIPĖDA

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Klaipėdos skyrius kartu su Lietuvos šaulių sąjungos Vakarų (jūros) šaulių 3-iaja rinktine padedant Krašto apsaugos savanorių pajėgų Žemaičių apygardos 3-iajai rinktinei, Lietuvos kariuomenės Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų batalionui, Lietuvos kariuomenės Logistikos valdybos Jguly aptarnavimo tarnybos Klaipėdos Jgulos aptarnavimo centrui, Klaipėdos karininkų ramovei, Karinėms jūrų pajėgoms, pagrindinis mecenatas Klaipėdos miesto savivaldybė, kviečia karius ir šalies piliečius dalyvauti tradiciniame pėsčiųjų nakties žygyje „Klaipėdos sukilėlių keliais“.

ŽYGIO PRADŽIA: 2023 m. sausio 13 d., penktadienį, 21.00 val. nuo Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos (J. K. Chodkevičiaus g. 1B, Kretinga).

ŽYGIO PABAIGA 2023 m. sausio 14 d., šeštadienį, numatoma apie 6 val. ryto, Klaipėdos valstybinės kolegijos pastate (Jaunystės g. 1, Klaipėda), šalia Bachmano dvaro dvarvietės.

ŽYGIO DALYVIO STARTO MOKESTIS: 5 Eur (žygio dalyvio kortelė, žygio diplomas, žygio žemėlapis, kareiviška košė).

ŽYGIO MEDALIO KAINA: 15 Eur (medalis, medalio pakaitalas, medalio liudijimas).

DALYVIŲ ĮSKAITINĖ REGISTRACIJA IR MARŠRUTO ŽEMĖLAPIŲ IŠDAVIMAS PRASIDĖS 2023 m. sausio 13 d., penktadienį, nuo 18.00 iki 22.00 val. Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešojoje bibliotekoje (J. K. Chodkevičiaus g. 1B, Kretinga).

IŠANKSTINĖ REGISTRACIJA VYKDOMA INTERNETU nuo 2022 m. gruodžio 10 d. iki 2023 m. sausio 10 d.

KARIŲ, ŠAULIŲ (TAIP PAT JAUNŲJŲ ŠAULIŲ) IR MOKSLEIVIŲ KOMANDŲ REGISTRACIJA vykdoma el. paštu zygis1923@gmail.com atsiunčiant užpildytą paraišką.

Paraiškos pavyzdį rasite: <https://fck.lt/bro>

KITI DALYVIAI registruojasi internetu, užpildydami „Google“ formą arba skenuodami QR kodą, jei dalyvaujate komandos sudėtyje, formą pildo kiekvienas dalyvis atitinkamoje grafoje, nurodydamas komandos pavadinimą.

TRIMITAS

IR PRIEŠ ŠIMTMETĮ SKAITYTAS

+
Užsiprenumeruok
„TRIMITĄ“ ir
paragink kitą!

Žurnalas TRIMITAS leidžiamas kas mėnesį.

Žurnale TRIMITAS – šaulystė, karyba, istorija, kelionės, pasaulio pažinimas, išgyvenimo patirtys, lauko virtuvė ir galvosūkių. Kiekvienam yra ką skaityti.

Žurnalą TRIMITAS galima užsiprenumeruoti Lietuvos pašto skyriuose ir internetu:

www.zurnaluprenumerata.lt
www.prenumeruok.lt

Prenumeratos kaina:

12 mėn. – 20 eurų
6 mėn. – 10 eurų
3 mėn. – 5 eurai